

Spis treści

Rozdziały oraz materiały ilustracyjne (filmy, ryciny i tabele) oznaczone w podręczniku 3-znakowym kodem (np. ©81s) są dostępne na stronie <https://imp.pl/interna/e>

Wstęp	XIV
Skróty	XLII

I Choroby układu krążenia

A. Fiziologia <i>Andrzej Beręsewicz, Michał Mączyński, Urszula Mackiewicz</i>	3
1. Fiziologia serca	3
2. Fiziologia układu naczyniowego	9
B. Badania diagnostyczne	12
1. Wybrane objawy podmiotowe <i>Wojciech Szczekliak</i>	12
1.1. Ból w klatce piersiowej	12
1.2. Kołatanie serca	14
1.3. Omdlenie	15
1.4. Obrzęki	16
1.5. Inne objawy	16
2. Wybrane objawy przedmiotowe <i>Wojciech Szczekliak</i>	17
2.1. Sinica	17
2.2. Palce pałeczkowate	18
2.3. Poszerzenie żył szyjnych i tętno żyłne	18
2.4. Uderzenie koniuszkowe oraz tętnienie lewej komory	19
2.5. Tętnienia	20
2.5.1. Tętnienie prawej komory (uderzenie skurczowe prawej komory)	20
2.5.2. Tętnienie w dolku podsercowym	20
2.5.3. Tętnienie pnia płucnego	20
2.5.4. Tętnienie aorty wstępującej	20
2.5.5. Tętnienie innych tętnic	20
2.6. Drżenia klatki piersiowej (mruki)	20
2.6.1. Mruk skurczowy	20
2.6.2. Mruk rozkurczowy	20
2.6.3. Mruk skurczowo-rozkurczowy	20
2.7. Przesunięcie granic wypuku serca	20
2.8. Objawy osłuchowe	21
2.8.1. Pierwszy ton serca (I ton)	21
2.8.2. Drugi ton serca (II ton)	21
2.8.3. Dodatkowe tony serca	22
2.8.4. Szmer sercowy	23
2.8.5. Szmer ciągły (maszynowy)	25
2.8.6. Tarcie osierdziowe	25
2.9. Tętno tętnicze	25

3. Badania laboratoryjne <i>Bogdan Solnica</i>	26
3.1. Cholesterol	26
3.2. Triglicerydy	28
3.3. Apolipoproteina B	28
3.4. Lipoproteina (a)	28
3.5. Troponiny sercowe	29
3.6. CK-MB _{troponin}	30
3.7. Peptydy natriuretyczne	31
3.8. Homocysteina	©81b/c
4. Badania obrazowe	33
4.1. Radiogramy prześwietlenia klatki piersiowej <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	33
4.2. Angiografia	39
4.2.1. Angiografia wieńcowa <i>Jarosław D. Kasprzak, Anna Kopff</i>	39
4.2.2. Angiografia żył i tętnic obwodowych <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	42
4.3. Tomografia komputerowa serca <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki, Mariusz I. Furmanek, Maciej Sosnowski</i>	51
4.4. Rezonans magnetyczny serca <i>Jerzy Walecki, Janina M. Michalak, Michał Zawadzki</i>	56
4.5. Scyntygrafia serca <i>Jarosław D. Kasprzak, Błażej Michalski</i>	58
4.6. Echokardiografia <i>Jarosław D. Kasprzak</i>	63
4.7. Ultrasonografia wewnątrzścielcowa i inwazyjne badania czynnościowe tętnic wieńcowych <i>Jarosław D. Kasprzak</i>	70
4.7.1. Ultrasonografia wewnątrzścielcowa	70
4.7.2. Inwazyjne badania czynnościowe tętnic wieńcowych	71
4.8. Ultrasonografia naczyń obwodowych <i>Marzena Frolow, Marek Krzanowski</i>	71
4.8.1. Ultrasonografia tętnic obwodowych	72
4.8.2. Ultrasonografia żył obwodowych	76
5. Elektrokardiografia <i>Piotr Kukla, Andrzej Dąbrowski</i>	78
5.1. Elektrokardiogram standardowy	78
5.2. Elektrokardiograficzna próba wysiłkowa	95
5.3. Elektrokardiogram rejestrowany metodą Holtera	98
5.4. Elektrokardiogram uśredniony	100
5.5. Mikrowoltowa naprężalność załamek T	100
6. Inwazyjne badanie elektrofizjologiczne serca <i>Piotr Kulakowski, Andrzej Stanke</i>	101
7. Pomiar ciśnienia tętniczego <i>Marek Kabat, Aleksander Prejzisz, Andrzej Januszewicz</i>	103
7.1. Kliniczny pomiar ciśnienia tętniczego	103
7.2. Automatyczne monitorowanie ciśnienia tętniczego	105
7.3. Samodzielne pomiary ciśnienia tętniczego	105
7.4. Inwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego	110
8. Badania hemodynamiczne serca	110
8.1. Cewnikowanie serca <i>Michał Plewka, Jarosław D. Kasprzak</i>	110
8.2. Pomiar pojemności minutowej serca (rzutu serca) <i>Mikołaj Jankowski</i>	114

9.	Nieinwazyjne badania hemodynamiczne naczyń obwodowych <i>Marczena Prołow, Jerzy Dropiński, Marek Krzanowski</i>	116
9.1.	Ocena krążenia tętniczego kończyn.....	116
9.1.1.	Wskaźnik kostkowo-ramienny.....	116
9.1.2.	Pomiary segmentarnych ciśnień skurczowych.....	118
9.1.3.	Pletyzmografia segmentarna.....	118
9.1.4.	Badanie przepływu ślęym doplerem.....	118
9.1.5.	Badania czynnościowe (test marszowy) z wykorzystaniem bieżni ruchomej.....	118
9.2.	Ocena krążenia żyłnego.....	118
9.2.1.	Próby flebologiczne.....	118
9.2.2.	Badanie doplerem fali ciągłej.....	118
9.2.3.	Cisnienie marszowe.....	118
9.2.4.	Fotopletyzmografia i reografia refleksu świetlnego.....	118
9.2.5.	Pletyzmografia pneumatyczna.....	118
10.	Badania regulacji wegetatywnej układu krążenia <i>Piotr Kulakowski, Grzegorz Raczak</i>	119
10.1.	Masaż zatoki tętnicy szyjnej.....	119
10.2.	Test pochyleniaowy.....	119
10.3.	Próba pionizacyjna.....	120
10.4.	Badanie odruchu z baroreceptorów tętniczych.....	120
11.	Biopsja endomiokardialna <i>Ewa Walczak, Justyna Szczygiel</i>	121
12.	Badanie płynu osierdziowego <i>Witold Tomkowski, Paweł Kuca</i>	125
13.	Badania mikrokrążenia <i>Paweł Maga</i>	126
13.1.	Kapilaroskopia.....	126
13.2.	Pomiar przepływu kapilarnego metodą doplera laserowego.....	126
13.3.	Pomiar ciśnienia perfuzji skóry.....	127
13.4.	Termografia.....	127
13.5.	Przezskórny pomiar prężności tlenu.....	127
14.	Badania obrazowe naczyń chłonnych <i>Andrzej Szuba</i>	128
14.1.	Limfoscyntygrafia.....	128
14.2.	Tomografia komputerowa.....	128
14.3.	Tomografia emisyjna pojedynczego fotonu w połączeniu z tomografią komputerową (SPECT-TK).....	128
14.4.	Rezonans magnetyczny.....	128
14.5.	Limfangiografia fluorescencyjna.....	129
14.6.	Ultrasonografia.....	129
C.	Nagłe zatrzymanie krążenia i wstrząs	130
1.	Nagłe zatrzymanie krążenia <i>Milosz Jankowski, Grzegorz Cebula</i>	130
2.	Wstrząs <i>Milosz Jankowski</i>	143
2.1.	Wstrząs hipowolemiczny.....	148
2.1.1.	Wstrząs krwotoczny.....	148
2.2.	Wstrząs kardiogeny.....	150
2.3.	Wstrząs obturacyjny.....	151
D.	Miażdżyca i ryzyko sercowo-naczyniowe	152
1.	Miażdżyca <i>Tomasz Guzik, Anetta Undas, Andrzej Szczekliki</i>	152
2.	Ocena ryzyka sercowo-naczyniowego <i>Piotr Dobrowolski, Aleksander Prejbisz, Barbara Cybulska, Longina Klosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Srosta</i>	159
3.	Strategie profilaktyki <i>Piotr Dobrowolski, Aleksander Prejbisz, Barbara Cybulska, Longina Klosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Srosta</i>	161
E.	Dyslipidemie <i>Piotr Dobrowolski, Aleksander Prejbisz, Barbara Cybulska, Longina Klosiewicz-Latoszek, Wiktor B. Srosta</i>	163
1.	Fizjologia.....	163
2.	Klasyfikacja.....	164
3.	Hipercholesterolemia.....	164
4.	Dyslipidemia aterogenna.....	170
5.	Hipertiglicydemia.....	173
5.1.	Hipertiglicydemia łagodna i umiarkowana.....	173
5.2.	Hipertiglicydemia ciężka.....	173
6.	Zwiększone stężenie lipoproteiny (a).....	174
F.	Choroba niedokrwienna serca	176
1.	Klasyfikacja <i>Andrzej Budaj</i>	176
2.	Etiologia i patogenezę <i>Michał Mączewski, Andrzej Beresiewicz, Anetta Undas</i>	177
2.1.	Przewlekłe zespoły wieńcowe.....	178
2.2.	Ostre zespoły wieńcowe.....	180
3.	Przewlekłe zespoły wieńcowe.....	182
3.1.	Typowy przewlekły zespół wieńcowy <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	182
3.2.	Dławica mikronacyniowa <i>Henryk Wysocki</i>	194
3.3.	Dławica związana z mostkami mięśniowymi nad tętnicami wieńcowymi <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	196
3.4.	Dławica odmienna (Prinzmetal) <i>Piotr Niewiński, Tomasz Pasierski, Waldemar Banasiak</i>	197
4.	Ostry zespół wieńcowy bez uniesienia odcinka ST <i>Andrzej Budaj, Bronisław Bednarz</i>	198
5.	Zawał serca z uniesieniem odcinka ST <i>Andrzej Budaj, Bronisław Bednarz</i>	213
6.	Leczenie inwazyjne.....	231
6.1.	Przezskórne interwencje wieńcowe <i>Bartosz Hudzik, Lech Pololski</i>	231
6.2.	Pomostowanie aortalno-wieńcowe <i>Jerzy Sadowski, Anna Kędziora, Jacek Piątek, Karol Wierzbicki, Maciej Bochenek</i>	238
6.3.	Rewaskularyzacja laserowa <i>Jerzy Sadowski, Anna Kędziora, Jacek Piątek, Karol Wierzbicki</i>	239
G.	Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia	241
1.	Maria Trusz-Gluz.....	241
1.1.	Nadkomorowe zaburzenia rytmu serca.....	241
1.1.1.	Dodatkowe pobudzenia nadkomorowe.....	241
1.2.	Częstoskurcze nadkomorowe.....	243
1.3.	Częstoskurcz nawrotny w węźle przedsionkowo-komorowym.....	249
1.4.	Zespoły preekscytacji.....	251
1.5.	Częstoskurcz przedsionkowy jednoogniskowy i wieloogniskowy.....	254
1.6.	Tachyarytmie zatokowe.....	256
1.7.	Trzepotanie przedsionków.....	257
1.8.	Migotanie przedsionków.....	260
2.	Komorowe zaburzenia rytmu serca.....	273
2.1.	Informacje ogólne.....	273
2.2.	Idiopatyczne przedwczesne pobudzenia komorowe i częstoskurcz komorowy.....	278
2.3.	Komorowe zaburzenia rytmu w chorobie niedokrwiennej serca.....	280
2.4.	Komorowe zaburzenia rytmu u chorych z kardiomiopatią.....	282
2.4.1.	Kardiomiopatia rozstrzeniowa niezwiązana z niedokrwieniem.....	282
2.4.2.	Kardiomiopatia przerostowa.....	283
2.4.3.	Arytmogenna kardiomiopatia prawokomorowa (ARVC).....	284
2.5.	Wrodzony zespół długiego QT.....	284
2.6.	Wrodzony zespół krótkiego QT.....	286
2.7.	Zespół Brugadów.....	287
2.8.	Wieloskładniowy częstoskurcz komorowy zależny od katecholamin.....	289
2.9.	Zespół wczesnej repolaryzacji.....	290
2.10.	Idiopatyczne migotanie komór.....	291
2.11.	Nagły zgon sercowy.....	291
3.	Zaburzenia automatyzmu i przewodzenia.....	293
3.1.	Dysfunkcja węzła zatokowego.....	293
3.2.	Bloki przedsionkowo-komorowe.....	296
3.3.	Bloki śródkomorowe.....	299

4.	Metody leczenia zaburzeń rytmu i przewodzenia.....	302	2.2.	Kardiomiopatia rozstrzeniowa.....	400
4.1.	Leki antyarytmiczne.....	302	2.3.	Kardiomiopatia przerostowa.....	401
4.2.	Ablacja przyskródna.....	303	2.4.	Kardiomiopatia restrykcyjna.....	406
4.3.	Kardiowersja i defibrylacja serca.....	303	2.5.	Arytmogenna kardiomiopatia prawokomorowa.....	407
4.4.	Elektrostymulacja serca.....	306	2.6.	Kardiomiopatie niesklasyfikowane.....	408
4.5.	Wszczepialny kardiowerter-defibrylator.....	311	2.7.	Inne kardiomiopatie o znanej przyczynie.....	409
5.	Zaburzenia rytmu serca u kobiet w ciąży.....	312	K.	Choroby osierdzia Witold Tomkowski, Paweł Kuca.....	411
H.	Wady serca	313	1.	Zapalenie osierdzia.....	411
1.	Zwężenie zastawki aortalnej Marek Konka, Piotr Hoffman.....	313	2.	Płyn w worku osierdziowym.....	417
2.	Niedomykalność zastawki aortalnej Piotr Szymański, Piotr Hoffman.....	321	3.	Tamponada serca.....	418
3.	Zwężenie zastawki mitralnej Marek Konka, Piotr Hoffman.....	326	4.	Zaciskające zapalenie osierdzia.....	420
4.	Niedomykalność zastawki mitralnej Piotr Szymański, Piotr Hoffman.....	332	5.	Chylopericardium.....	422
5.	Zespół wypadania płatka zastawki mitralnej Zbigniew Gąsior, Piotr Pysz.....	339	6.	Torbiele osierdzia.....	422
6.	Wady zastawki trójdzielnej Marek Konka, Piotr Hoffman.....	342	7.	Wady wrodzone osierdzia.....	422
6.1.	Zwężenie zastawki trójdzielnej.....	342	L.	Nowotwory serca Piotr Pruszyński, Grzegorz Styczyński.....	423
6.2.	Niedomykalność zastawki trójdzielnej.....	343	L.	Niewydolność serca	426
7.	Wady złożone.....	345	1.	Przewlekła niewydolność serca Andrzej Surdacki, Olga Kruszelnicka, Bernadeta Chyrcel, Jacek Bednarek, Michał Chyrcel, Jacek Dubiel.....	426
7.1.	Złożona wada aortalna Marek Konka, Piotr Szymański.....	345	2.	Ostra niewydolność serca Bronisław Bednarski, Andrzej Budaj.....	450
7.2.	Złożona wada mitralna Piotr Szymański, Piotr Hoffman.....	346	3.	Mechaniczne wspomaganie krążenia.....	456
7.3.	Wady wielozastawkowe Marek Konka, Piotr Szymański.....	347	3.1.	Kontrapulsacja wewnątrzaoortalna Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek.....	457
8.	Wrodzone wady serca u dorosłych Piotr Hoffman.....	349	3.2.	Pozastrojowa oksygenacja przezblonowa Anna Kędziora.....	458
8.1.	Ubytek przegrody międzyprzedsionkowej.....	350	3.3.	Urządzenia wspomagające czynność komór Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek.....	459
8.2.	Drożny otwór owalny.....	354	3.4.	Sztuczne serce Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek.....	460
8.3.	Izolowany ubytek przegrody międzykomorowej.....	355	4.	Leczenie operacyjne przewlekłej niewydolności serca Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Anna Kędziora, Piotr Przybyłowski, Irena Milaniak, Maciej Bochenek.....	460
8.4.	Przetwory przewod tętniczy.....	357	4.1.	Przeszczepianie serca.....	460
8.5.	Tetralogia Fallota.....	358	4.2.	Inne metody.....	462
8.6.	Zespół Eisenmenger.....	361	M.	Nadciśnienie tętnicze	463
8.7.	Zwężenie drogi odpływu prawej komory.....	363	1.	Klasyfikacja Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz, Piotr Dobrowolski.....	463
8.8.	Zwężenie drogi odpływu lewej komory.....	365	2.	Nadciśnienie tętnicze pierwotne Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz, Piotr Dobrowolski.....	464
8.9.	Koarktaacja aorty.....	366	3.	Nadciśnienie naczyniowonerkowe Andrzej Januszewicz, Magdalena Januszewicz.....	480
8.10.	Wady zastawek przedsionkowo-komorowych.....	368	3.1.	Informacje ogólne.....	480
8.10.1.	Anomalia Ebsteina.....	368	3.2.	Miażdżycowe zwężenie tętnicy nerkowej.....	480
8.11.	Serce trójpierścieniowe.....	369	3.3.	Dysplazja włókisto-mięśniowa tętnic nerkowych.....	482
8.12.	Wrodzone skróty przebiegu pni tętniczych.....	369	4.	Nadciśnienie tętnicze u kobiet w ciąży Aleksander Prejbisz, Tomasz Stompór, Przemysław Kosiński, Władysław Sulowicz.....	484
8.13.	Chory po operacyjnym leczeniu wrodzonej wady serca.....	370	4.1.	Nadciśnienie tętnicze w ciąży – informacje ogólne.....	484
8.13.1.	Chory po korekcie całkowitej tetralogii Fallota.....	370	4.2.	Stan przedrzucawkowy.....	486
8.13.2.	Chory po korekcie przebiegu pni tętniczych.....	370	4.3.	Rzucawka.....	488
8.13.3.	Chory po operacji Fontana.....	370	N.	Nadciśnienie płucne Marcin Kurzyński, Grzegorz Kopeć, Adam Torbiński.....	489
9.	Protezy zastawek serca Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Janusz Konstanty Kalandy, Bogusław Kapela, Maciej Bochenek.....	371	O.	Choroby aorty i tętnic obwodowych	502
9.1.	Zastawki mechaniczne.....	371	1.	Choroby aorty Eliza Pleban, Piotr Szopinski, Wojciech Bodzoń, Leszek Masłowski.....	502
9.2.	Zastawki biologiczne.....	371	1.1.	Tętniak aorty.....	502
9.3.	Wybór rodzaju protezy zastawki.....	371	1.1.1.	Tętniak aorty piersiowej.....	504
10.	Monitorowanie chorego po operacyjnym leczeniu wady zastawkowej serca Jerzy Sadowski, Karol Wierzbicki, Janusz Konstanty Kalandy, Bogusław Kapela, Maciej Bochenek.....	373	1.1.2.	Tętniak aorty brzusznej.....	508
10.1.	Prowadzenie leczenia przeciwwązrakowego.....	373			
10.2.	Monitorowanie efektu zabiegu operacyjnego.....	374			
I.	Choroby wsierdzia	376			
1.	Infekcyjne zapalenie wsierdzia Jolanta Stepińska.....	376			
2.	Gorączka reumatyczna Ernest Kucharski, Anetta Undas.....	391			
J.	Choroby mięśnia sercowego	394			
1.	Zapalenie mięśnia sercowego Zofia T. Bilińska, Łukasz Malek.....	394			
2.	Kardiomiopatie Jan Wodnicki.....	399			
2.1.	Klasyfikacja.....	399			

1.2.	Ostre zespoły aortalne	511	4.	Bolesny rumień kończyn <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	619
1.2.1.	Rozwarstwienie aorty	511	5.	Zatorowość cholesterolowa <i>Michał Mysliwiec, Robert Dabczyk</i>	620
1.2.2.	Krwak śródścienny aorty	518	T.	Wady rozwojowe naczyń krwionośnych	620a
1.2.3.	Wrzód drążący aorty	519	1.	Zespół Marfana <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	620b
1.2.4.	Tętniak rzekomy aorty	520	2.	Zespół Ehlersa i Danlosa naczyniowy <i>Marzena Frolow, Grzegorz Gonczar, Leszek Masłowski</i>	620c
1.2.5.	Ograniczone pęknięcie tętniaka aorty	520	3.	Wrodzone malformacje naczyń <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	620d
1.2.6.	Uszkodzenie aorty na skutek urazu tępego	521	3.1.	Wrodzone malformacje tętnico-żylny	620e
2.	Choroba Takayasu <i>Marcin Milchert, Leszek Masłowski, Marzena Frolow</i>	521	4.	Zespół Klippela i Trénauna <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	620f
3.	Olbzymiokomórkowe zapalenie tętnic <i>Marcin Milchert, Leszek Masłowski, Marzena Frolow</i>	524	5.	Naczyniaki <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	620g
4.	Zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń <i>Rafał Małecki, Leszek Masłowski, Marzena Frolow</i>	527	U.	Choroby naczyń chłonnych <i>Andrzej Szuba</i>	621
5.	Choroby dużych tętnic kończyn dolnych	531	1.	Podstawy fizjologii układu chłonnego	621
5.1.	Przewlekłe niedokrwienie kończyn dolnych <i>Marzena Frolow, Wiktoria Leśniak, Leszek Masłowski</i>	531	2.	Zapalenie naczyń chłonnych	622
5.2.	Ostre niedokrwienie kończyn dolnych <i>Wojciech Bodzoń, Wiktoria Leśniak, Leszek Masłowski</i>	537	3.	Obrzęk limfatyczny (chłonny)	622
6.	Zwężenie tętnic szyjnych i tętnic kregowych <i>Eliza Pleban, Piotr Szopinski, Wojciech Bodzoń, Leszek Masłowski</i>	542	W.	Omdlenia <i>Piotr Kulakowski</i>	627
6.1.	Zwężenie tętnic szyjnych	542	1.	Omdlenia odruchowe	629
6.2.	Zwężenie tętnic kregowych	546	2.	Zespół zataki szynnej	631
7.	Choroby tętnic kończyn górnych	547	3.	Omdlenie sytuacyjne	631
7.1.	Zespół podkradania tętnicy podobojczykowej <i>Marzena Frolow, Rafał Niżankowski</i>	547	4.	Hipotensja ortostatyczna	632
7.2.	Niedokrwienie kończyn górnej <i>Wojciech Bodzoń</i>	549	5.	Omdlenia kardiogenne	632
7.3.	Powikłania naczyniowe przetok dializacyjnych <i>Wojciech Bodzoń</i> ..	550	6.	Omdlenia związane z chorobami naczyń mózgowych	634
8.	Choroby tętnic trzewnych <i>Wojciech Bodzoń</i>	550	Z.	Konsultacje kardiologiczne przed operacjami	
8.1.	Ostre niedokrwienie jelit	550		pozasecwowymi <i>Wojciech Szczeklik, Witold Piko-Pietkiewicz, Tomasz Pasierski</i>	635
8.2.	Przewlekłe niedokrwienie jelit	552	1.	Ocena ryzyka okołoperacyjnego	635
9.	Miażdżyca w wielu łóżyskach tętniczych <i>Wojciech Bodzoń</i>	553	2.	Okołoperacyjne leczenie farmakologiczne i monitorowanie	639
10.	Naczyniowe zespoły uciskowe	554	3.	Okołoperacyjne uszkodzenie mięśnia sercowego	640
10.1.	Zespół górnego otworu klatki piersiowej <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	554	II	Choroby układu oddechowego	
10.2.	Zespół usiudzenia tętnicy podkolanowej <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	556	A.	Anatomia i fizjologia	643
10.3.	Zespół ucisku lewej żyły nerkowej przez aortę i tętnicę krezkową górną <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	557	1.	Anatomia <i>Stefan Wesolowski</i>	643
10.4.	Zespół ucisku lewej żyły biodrowej <i>Marzena Frolow</i>	558	2.	Fizjologia <i>Stefan Wesolowski</i>	645
P.	Choroby żył obwodowych	559	3.	Oplucna <i>Krzysztof Śladek</i>	647
1.	Zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych	559	4.	Fizjologia oddychania w czasie snu <i>Robert Pływaczewski</i>	647
2.	Przewlekła niewydolność żylna	561	B.	Badania diagnostyczne	648
R.	Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa	568	1.	Wybrane objawy podmiotowe <i>Wojciech Szczeklik</i>	648
1.	Zakrzepica żył głębokich <i>Rafał Niżankowski, Jerzy Windyga</i>	568	1.1.	Kaszel	648
2.	Zatorowość płucna <i>Piotr Pruszczyk, Adam Torbicki</i>	579	1.2.	Chrypka	649
3.	Profilaktyka pierwotna żylny choroby zakrzepowo-zatorowej <i>Rafał Niżankowski, Jerzy Windyga, Krystyna Zawilska</i>	592	1.3.	Krwioplucie	650
4.	Ogólne zasady leczenia przeciwkrzepliwego <i>Anetta Undas, Krystyna Zawilska</i>	598	1.4.	Duszność	650
4.1.	Heparyny	598	2.	Wybrane objawy przedmiotowe <i>Wojciech Szczeklik</i>	651
4.2.	Inhibitory czynnika Xa	603	2.1.	Palce paleczkowate	651
4.3.	Bezpśrednie inhibitory trombin	605	2.2.	Zniekształcenie klatki piersiowej	651
4.4.	Antagoniści witaminy K	607	2.3.	Zaburzenia cyklu i toru oddychania	653
4.5.	Leczenie przeciwzakrzepowe a anestezja regionalna	613	2.4.	Zmiany drżenia głosowego	654
S.	Choroby mikrokrążenia	615	2.5.	Trzeszczenia w tkance podskórnej klatki piersiowej	654
1.	Objaw Raynauda <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	615	2.6.	Nieprawidłowy odgłos opukowy	654
2.	Sinność siatkowata <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	618	2.7.	Nieprawidłowe szmery oddechowe	654
3.	Akrocjanioza <i>Marzena Frolow, Leszek Masłowski</i>	619	3.	Badanie gazów oddechowych <i>Milosz Jankowski</i>	655
			3.1.	Gazometria krwi	655
			3.2.	Pulsoksymetria	657
			3.3.	Kapnometria i kapnografia	658
			4.	Badania obrazowe <i>Piotr Grzanka, Iwona Bresty</i>	658
			4.1.	Radiogramy prześwietlenia klatki piersiowej	658

4.2.	Tomografia komputerowa	659	11.4.	Zapalenie oskrzelików spowodowane narażeniem na pyły mineralne	769
4.3.	Słownik wybranych pojęć używanych w opisach RTG i TK	661	11.5.	Rozlane zapalenie oskrzelików	769
4.4.	Rezonans magnetyczny	670	11.6.	Grudkowe zapalenie oskrzelików	769
4.5.	Scyntygrafia	670			
4.6.	Pozytonowa tomografia emisyjna	670	D.	Zapalenia płuc wywołane przez drobnoustroje	
4.7.	Ultrasonografia	670		<i>Tadeusz Przybyłowski, Jan Kuś</i>	770
4.7.1.	Słownik wybranych pojęć używanych w USG płuc	671	1.	Pozaszpitalne zapalenie płuc	770
5.	Badania czynnościowe układu oddechowego	673	2.	Szpitalne zapalenie płuc	780
5.1.	Spirometria z zapisem krzywej przepływ-objętość	673	3.	Zapalenia płuc wywołane przez określony czynnik etiologiczny	785
5.1.1.	Spirometria podstawowa	673	3.1.	Pneumokokowe zapalenie płuc	785
5.1.2.	Spirometria po inhalacji leku rozkurczającego oskrzela (próba rozkurczowa)	679	3.2.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>	786
5.1.3.	Próby prowokacyjne	680	3.3.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Moraxella catarrhalis</i>	786
5.1.4.	Maksymalna wentylacja dowolna	681	3.4.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Mycoplasma pneumoniae</i>	786
5.2.	Pomiar szczytowego przepływu wydechowego	681	3.5.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Chlamydia pneumoniae</i>	787
5.3.	Oscylometria impulsowa	682	3.6.	Gronkowcowe zapalenie płuc	787
5.4.	Pletyzmografia	682	3.7.	Zapalenie płuc wywołane przez bakterie beztenkowe	789
5.5.	Badanie podatności statycznej układu oddechowego	684	3.8.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Klebsiella pneumoniae</i>	790
5.6.	Badanie transferu płucnego dla tlenku węgla (TL_{CO})	685	3.9.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Acinetobacter baumannii</i>	791
5.7.	Próby wysiłkowe	686	3.10.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	791
5.7.1.	Sercowo-płucna próba wysiłkowa	686	3.11.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Legionella pneumophila</i>	791
5.7.2.	Testy marszowe	687	3.12.	Zapalenie płuc wywołane przez koronawirusy	792
6.	Bronchoskopia	690	3.13.	Grypowe zapalenie płuc	793
	<i>Krzysztof Śladek</i>		3.14.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Pneumocystis jiroveci</i> (pneumocystoza)	793
7.	Widiorakoskopia i wzniernikowanie śródpiersia	693	3.15.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Aspergillus</i> (inwazyjna aspergiloza i podostra inwazyjna aspergiloza płuc)	794
	<i>Krzysztof Śladek, Dariusz Wąsowski</i>		3.16.	Zapalenie płuc wywołane przez <i>Candida</i>	795
7.1.	Widiorakoskopia	693			
7.2.	Wzniernikowanie śródpiersia	694	E.	Choroby śródmiąższowe płuc	796
8.	Biopsja prześkronna opłucnej i płuca	694		<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	796
8.1.	Biopsja prześkronna opłucnej	694	1.	Idiopatyczne śródmiąższowe zapalenia płuc	796
8.2.	Biopsja prześkronna płuca	695	1.1.	Idiopatyczne włóknienie płuc	797
9.	Badania morfologiczne układu oddechowego	696	1.2.	Inne postaci idiopatycznego śródmiąższowego zapalenia płuc	801
10.	Badanie płynu opłucnowego	699	1.2.1.	Niespecyficzne śródmiąższowe zapalenie płuc	801
11.	Badanie płwociny	703	1.2.2.	Kryptogenne organizujące się zapalenie płuc	801
12.	Stężenie tlenku azotu w powietrzu wydychanym (FE_{NO})	703	1.2.3.	Ostre śródmiąższowe zapalenie płuc	802
	<i>Lucyna Mastalerz, Filip Mejza</i>		1.2.4.	Choroba śródmiąższowa płuc związana z zapaleniem oskrzelików i złuszczone zapalenie płuc	802
			1.2.5.	Limfocytowe śródmiąższowe zapalenie płuc	803
			1.2.6.	Samoistna fibroelastoza opłucnowo-śródmiąższowa	803
			1.2.7.	Włóknienie płuc współistniejące z rozedmą	803
			1.2.8.	Śródmiąższowe zapalenie płuc z cechami autoimmunologicznymi	803
			2.	Sarkoidoza	804
			3.	Zapalenie płuc z nadwrażliwości	809
				<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			4.	Rozlane krwawienie pęcherzykowe	813
				<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			5.	Eozynofilia płucna	815
				<i>Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			5.1.	Eozynofilia płucna o znanej etiologii	815
				<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			5.1.1.	Eozynofilia w przebiegu zarażeń pasożytniczych	815
				<i>Monika Szturmowicz, Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry, Weronika Rymer</i>	
			5.1.2.	Alergiczna aspergiloza oskrzelowo-płucna	817
				<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			5.2.	Eozynofilia płucna o nieznanym etiologii	818
				<i>Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bestry</i>	
			5.2.1.	Przewlekłe eozynoflowe zapalenie płuc	818
			5.2.2.	Ostre eozynoflowe zapalenie płuc	819
			5.2.3.	Eozynoflowe zapalenie oskrzeli	820

6.	Inne rzadkie śródmiąższowe choroby płuc	Elżbieta Radzikowska, Iwona Bęstry	820
6.1.	Płucna postać histiocytozy z komórek Langerhansa		820
6.2.	Limfangioleiomiomatoza		822
6.3.	Protozoza pęcherzyków płucnych		824
7.	Ostre uszkodzenie płuc związane z używaniem papierosów elektronicznych	Filip Mejza	825
8.	Nadciśnienie płucne w chorobach śródmiąższowych płuc	Monika Szturmowicz	826
F.	Gruźlica i mykobakteriozy		
	Maria Korzeniowska-Kosiela, Iwona Grzelewska-Rzymowska, Katarzyna Kruczak, Zofia Zwolska, Ewa Augustynowicz-Kopeć		828
1.	Gruźlica		828
2.	Mykobakteriozy		848
G.	Nowotwory płuca i opłucnej	Jacek Jassem	852
1.	Rak płuca		852
2.	Międzybłoniak opłucnej		862
3.	Przerzuty nowotworowe w płucach		864
H.	Choroby zawodowe układu oddechowego		866
	Pylica płuc	Kazimierz Marek	866
1.1.	Pylica krzemowa		866
1.2.	Pylica górników kopalni węgla		869
1.3.	Pylica azbestowa		869
2.	Zmiany opłucnowe związane z narażeniem na azbest	Kazimierz Marek	870
3.	Astma związana z pracą zawodową	Cezary Palczyński, Paweł Górski	871
4.	Beryloza	Cezary Palczyński	874
I.	Zaburzenia oddychania w czasie snu		
	Robert Pływaczewski, Agata Niżankowska-Jędrzejczyk		875
1.	Klasyfikacja zaburzeń oddychania w czasie snu		875
2.	Obturacyjny bezdech senny		875
3.	Centralny bezdech senny		882
4.	Zespoły hipowentylacji i hipoksemii w czasie snu		882
5.	Hipowentylacja i hipoksemia w czasie snu związana z określonymi chorobami		883
J.	Choroby opłucnej	Krzysztof Śladek	884
1.	Płyn w jamie opłucnej – informacje ogólne		884
2.	Przesiek w jamie opłucnej		884
3.	Wysięk w jamie opłucnej		884
3.1.	Wysięk nowotworowy w jamie opłucnej		884
3.2.	Wysięk w jamie opłucnej związany z zakażeniem		886
3.3.	Wysięk w jamie opłucnej o innej etiologii		888
4.	Krwak opłucnowy		888
5.	Chłonka w jamie opłucnej (chłonnokot)		888
6.	Zwłóknienie opłucnej		889
7.	Odma opłucnowa		889
8.	Drenaż jamy opłucnej		892
K.	Choroby śródpiersia	Krzysztof Śladek	894
1.	Guzy i torbiele śródpiersia		894
2.	Odma śródpiersiowa		895
3.	Zapalenie śródpiersia		896
L.	Manifestacje chorób układowych tkanki łącznej w układzie oddechowym		
	Ewa Rowińska-Zakrzewska, Iwona Bęstry		897
Ł.	Niepożądane reakcje polekowe w układzie oddechowym	Elżbieta Wiatr	899
M.	Wady rozwojowe układu oddechowego		
	Grzegorz Lis		899
1.	Brak płuca i hipoplazja płuca		899
2.	Torbiel bronchogenna		899
3.	Sekwestracja płuca		899
4.	Wrodzona malformacja oskrzelowo-płucna		899
5.	Wrodzona rozema płatowa		899
6.	Przetoka tchawiczowo-przełykowa i atrezja przełyku		899
7.	Wrodzona przepuklina przeponowa		899
8.	Tracheomalacja i tracheobronchomalacja		899
N.	Urazy płuc	Henryk Olechowicz	900
O.	Niewydolność oddechowa		904
1.	Patofizjologia niewydolności oddechowej	Milosz Jankowski, Wiesław Królowski	904
2.	Ostra niewydolność oddechowa	Milosz Jankowski, Wiesław Królowski	906
3.	Przewlekła niewydolność oddechowa	Milosz Jankowski, Wiesław Królowski	911
4.	Leczenie tlenem	Milosz Jankowski, Filip Mejza, Dorota Górecka	912
5.	Wentylacja mechaniczna płuc	Magdalena Twardowska, Milosz Jankowski	916
5.1.	Inwazyjna wentylacja mechaniczna z dodatnim ciśnieniem		917
5.2.	Nieinwazyjna wentylacja mechaniczna z dodatnim ciśnieniem		920
6.	Przeszczepienie płuc oraz serca i płuc	Marek Ochman, Dariusz Jaszczkowski, Jacek Wojarski, Sławomir Żegleń, Marian Zembala	920
P.	Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego		
	Roman Nowobilski		923
1.	Metody i techniki fizjoterapii oddechowej		923
2.	Ćwiczenia kontrolowanego oddychania		927
3.	Trening ogólnokondycyjny		927
4.	Trening sprawności funkcjonalnej		927
5.	Edukacja i oddziaływanie psychospołeczne		927
R.	Wziewne stosowanie leków w chorobach układu oddechowego		
	Michał Pirolowski, Anna Bręborowicz, Agnieszka Pajdas		929
S.	Leczenie uzależnienia od tytoniu		
	Filip Mejza, Magdalena Cedyńska, Małgorzata Bała, Dorota Górecka		934
III	Choroby układu pokarmowego		
A.	Objawy chorób układu pokarmowego		937
1.	Ból brzucha	Justyna Kotyńska, Magdalena Kocot-Kępska, Ewa Malecka-Wojcieszko	937
2.	Dysfagia i odynofagia	Justyna Kotyńska, Ewa Malecka-Wojcieszko	941
3.	Nudności i wymioty	Anna Mokrowiecka, Ewa Malecka-Wojcieszko	943
4.	Biegunka	Piotr Daniel, Ewa Malecka-Wojcieszko, Małgorzata Szczepanek	945
5.	Zaparcie	Renata Talar-Wojnarowska, Ewa Malecka-Wojcieszko	948
6.	Krwawienie z przewodu pokarmowego	Anita Gąsiorowska, Ewa Malecka-Wojcieszko	950
7.	Żółtaczka	Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz	951
8.	Wodobrzusze	Jacek Juszczak, Jerzy Jaroszewicz	953
9.	Halitoza	Włodzimierz Jych, Małgorzata Szczepanek	956
B.	Badania diagnostyczne		958
1.	Badania laboratoryjne		958
1.1.	Diagnostyka zakażenia <i>Helicobacter pylori</i>	Krzysztof Adych, Bogdan Solnica	958

1.1.1.	Test ureazowy.....	958	3.	Badania obrazowe.....	975
1.1.2.	Mocznikowy test oddechowy.....	959	3.1.	Radiogramy <i>Andrzej Gieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszevska</i>	975
1.1.3.	Antygeny <i>Helicobacter pylori</i> w kale.....	959	3.1.1.	Radiogram przeglądowy jamy brzusznej.....	975
1.1.4.	Przeciwciała przeciwko <i>Helicobacter pylori</i> w surowicy.....	960	3.1.2.	Badania kontrastowe przewodu pokarmowego.....	976
1.2.	Diagnostyka czynności wydzielniczej żołądka <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	960	3.1.3.	Cholangiografia śródoperacyjna i pooperacyjna.....	978
1.2.1.	Wydzielanie kwasu solnego.....	960	3.2.	Tomografia komputerowa <i>Andrzej Gieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszevska</i>	978
1.2.2.	Gastryna.....	960	3.3.	Rezonans magnetyczny <i>Andrzej Gieszanowski, Marek Gołębiowski, Zuzanna Aleksander-Markuszevska</i>	983
1.3.	Diagnostyka zaburzeń trawienia i wchłaniania węglowodanów <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	961	3.4.	Ultrasonografia przebrzuszna <i>Andrzej Smevczynski, Ireneusz Gierbliński</i>	986
1.3.1.	pH kału.....	961	4.	Endoskopia przewodu pokarmowego <i>Tomasz Marek, Ewa Nowakowska-Dulawa, Krzysztof Marlicz</i>	991
1.3.2.	Substancje redukujące w kale.....	961	4.1.	Zasady ogólne.....	991
1.3.3.	Elektrolity i osmolalność kału.....	961	4.2.	Endoskopia górnego odcinka przewodu pokarmowego (ezofagogastroduodenoskopia, panendoskopia).....	995
1.3.4.	Test tolerancji laktozy.....	961	4.3.	Endoskopia jelita grubego (rektoskopia, rektosigmoidoskopia, kolonoskopia).....	998
1.3.5.	Oddechowy test wodorowy.....	961	4.4.	Endoskopia jelita cienkiego.....	1001
1.3.6.	Oddechowy test metanowy.....	962	4.5.	Endoskopowa cholangiopankreatografia wsteczna (ECPW).....	1002
1.3.7.	Aktywność disacharydaz w skrawkach błony śluzowej jelita cienkiego.....	962	5.	Ultrasonografia endoskopowa (endosonografia) <i>Marcin Polkowski</i>	1005
1.4.	Diagnostyka zaburzeń trawienia i wchłaniania tłuszczów <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	962	6.	Badania morfologiczne materiału z biopsji endoskopowej przewodu pokarmowego <i>Andrzej Mróz</i>	1008
1.4.1.	Badanie mikroskopowe kału.....	962	6.1.	Pobieranie materiału.....	1008
1.4.2.	Wydalanie tłuszczu w kale.....	962	6.2.	Patomorfologia zmian nienowotworowych materiałów tkankowych pobieranych w trakcie badań endoskopowych.....	1009
1.4.3.	Izotopowe testy oddechowe z pomiarem CO ₂ w powietrzu wydechowym.....	962	6.3.	Patomorfologia zmian rozrostowych i nowotworowych.....	1010
1.5.	Diagnostyka utraty białka <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	963	7.	Badania mikrobiologiczne w diagnostyce chorób przewodu pokarmowego <i>Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek</i>	1011
1.5.1.	α_2 -antytrypsyna w kale.....	963	C. Choroby przełyku	1013	
1.6.	Autoprecypitacja w celiakii <i>Hanna Szajewska, Bogdan Solnica</i>	963	1.	Fizjologia <i>Marek Pazurek, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1013
1.7.	Diagnostyka stanu zapalnego jelit <i>Piotr Eder, Bogdan Solnica</i>	963	2.	Zaburzenia motoryki przełyku <i>Renata Talar-Wojnarowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1013
1.7.1.	Kalprotektyna w kale.....	963	2.1.	Achalazja.....	1014
1.7.2.	Laktoferyna w kale.....	964	2.2.	Rozlany skurcz przełyku.....	1016
1.8.	Krew utajona w kale <i>Michał Wiszniewski, Bogdan Solnica</i>	964	2.3.	Bolesne skurcze przełyku.....	1017
1.9.	Diagnostyka chorób trzustki <i>Andrzej Dąbrowski, Bogdan Solnica</i>	964	3.	Choroba refluksowa przełyku <i>Renata Talar-Wojnarowska, Anita Gasiorowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1017
1.9.1.	Amylaza.....	964	3.1.	Przełyk Barretta.....	1022
1.9.2.	Lipaza.....	965	4.	Eozynofilowe zapalenie przełyku <i>Andrea Horvath, Zbigniew Bartuzi</i>	1023
1.9.3.	Elastaza 1.....	965	5.	Nowotwory przełyku <i>Anna Mokrowiecka, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1026
1.9.4.	Test sekretynowo-cholecystokininowy.....	965	5.1.	Rak przełyku.....	1026
1.10.	Diagnostyka chorób wątroby.....	966	6.	Uchyłki przełyku <i>Ewa Małecka-Wojcieszko, Miłosz Caban</i>	1028
1.10.1.	Enzymy <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica</i>	966	7.	Oparzenia przełyku <i>Ewa Małecka-Wojcieszko, Renata Talar-Wojnarowska</i>	1029
1.10.2.	Bilirubina <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica</i>	969	8.	Wady wrodzone przełyku <i>Marek Pazurek, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1031
1.10.3.	Kwasy żółciowe <i>Bogdan Solnica</i>	969	8.1.	Przetoki oskrzelowo-przełykowe i zarośnięcie przełyku.....	1031
1.10.4.	Białko całkowite <i>Bogdan Solnica</i>	970	8.2.	Wrodzone zwężenie przełyku.....	1031
1.10.5.	Albumina <i>Bogdan Solnica</i>	970	8.3.	Wrodzone zdwójnia przełyku.....	1032
1.10.6.	Ceruloplazmina <i>Bogdan Solnica</i>	971	8.4.	Pierścienie przełyku.....	1032
1.10.7.	α_2 -antytrypsyna w surowicy <i>Bogdan Solnica</i>	971	8.5.	Przepuklina rozworu przełykowego.....	1032
1.10.8.	Amoniak <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica</i>	972	9.	Choroby przełyku wywołane przez drobnoustroje <i>Anna Mokrowiecka, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1033
1.10.9.	Próby czynnościowe <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bogdan Solnica</i>	972	9.1.	Grzybica przełyku.....	1033
1.10.10.	Kwas 5-aminolewulinowy, porfobilinogen i porfiryry <i>Agnieszka Lipińska, Bogdan Solnica</i>	972	9.2.	Zapalenie przełyku wywołane przez wirus opryszczki zwykłej.....	1034
2.	Badania czynnościowe.....	973	9.3.	Cytomegalowirusowe zapalenie przełyku.....	1034
2.1.	Przełyk <i>Marek Pazurek, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	973			
2.1.1.	pH-metria przełyku.....	973			
2.1.2.	Manometria przełyku.....	973			
2.1.3.	Manometria wysokiej rozdzielczości.....	974			
2.2.	Jelito grube.....	974			
2.2.1.	Ocena czasu pasażu jelitowego <i>Piotr Eder, Witold Bartnik</i>	974			
2.2.2.	Test wydalania balonu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	974			
2.2.3.	Manometria odbytu i odbytnicy <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	975			
2.2.4.	Defekografia <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	975			

9.4.	Inne wirusowe zapalenia przełyku	1035	F. Choroby jelita grubego	1088	
9.5.	Bakteryjne zapalenie przełyku	1035	1.	Fizjologia <i>Tomasz Brzozowski, Witold Bartnik</i>	1088
9.6.	Grudlica przełyku	1035	2.	Zespół jelita drażliwego <i>Barbara Skrzydło-Radomańska, Witold Bartnik</i>	1089
10.	Choroby czynnościowe przełyku <i>Anita Gąsiorowska</i>	1035	3.	Choroba Hirschsprunga <i>Piotr Czauderna, Witold Bartnik</i>	1093
D. Choroby żołądka i dwunastnicy	1038		4.	Uchylki jelita grubego <i>Piotr Eder, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1094
1.	Fizjologia <i>Tomasz Brzozowski</i>	1038	5.	Wrzodzące zapalenie jelita grubego <i>Grażyna Rydzewska, Witold Bartnik</i>	1096
2.	Dyspepsja <i>Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz</i>	1040	6.	Choroba Leśniowskiego i Crohna <i>Grażyna Rydzewska, Witold Bartnik</i>	1104
3.	Zapalenia błony śluzowej żołądka lub dwunastnicy i gastropatie <i>Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz</i>	1043	7.	Mikroskopowe zapalenie jelita grubego <i>Wojciech M. Marlicz, Jarosław Reguła, Witold Bartnik</i>	1110
3.1.	Ostra gastropatia krwotoczna (nadżerkowa)	1044	8.	Niedokrwiennne zapalenie jelita grubego <i>Witold Bartnik</i>	1111
3.2.	Zapalenie błony śluzowej żołądka wywołane przez <i>Helicobacter pylori</i>	1045	9.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego <i>Aleksander Konturek</i>	1112
3.3.	Autoimmunologiczne metaplastyczne zanikowe zapalenie błony śluzowej żołądka	1047	10.	Polipy i rak jelita grubego	1113
3.4.	Gastropatia żółciowa	1048	10.1.	Polipy i rak jelita grubego – informacje ogólne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1113
4.	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy <i>Krzystian Adrych, Witold Bartnik</i>	1048	10.2.	Polipy gruczolakowe <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1114
5.	Zespół Zollingera i Ellisona <i>Krzystian Adrych, Witold Bartnik</i>	1056	10.3.	Polipy ząbkowane <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1116
6.	Nowotwory żołądka i dwunastnicy	1057	10.4.	Polipy hamartomatyczne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1117
6.1.	Rak żołądka <i>Piotr Tomasz Wysocki, Władysław Januszewicz, Wojciech M. Wysocki, Teresa Starzyńska</i>	1057	10.5.	Polipy zapalne <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Witold Bartnik</i>	1117
6.2.	Nowotwory podścieliskowe żołądka <i>Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz</i>	1062	10.6.	Zespoły genetyczne związane z rakiem jelita grubego	1117
6.3.	Nowotwory neuroendokrynne żołądka <i>Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz</i>	1063	10.6.1.	Zespół Lynch <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1117
6.4.	Polipy żołądka <i>Ewa Wrońska</i>	1063	10.6.2.	Rodzina polipowatość gruczolakowata <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1118
6.5.	Nowotwory dwunastnicy <i>Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Marlicz</i>	1065	10.6.3.	Polipowatość związana z genem <i>MUTYH</i> <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1119
7.	Choroba Ménétiera <i>Andrzej Dąbrowski, Krzysztof Marlicz</i>	1065	10.6.4.	Zespół polipowatości młodzieńczej <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1119
8.	Zmiany naczyniowe żołądka <i>Ewa Wrońska</i>	1066	10.6.5.	Zespół Peutza i Jeghersa <i>Jarosław Reguła, Marek Bugajski, Małgorzata Szczepanek</i>	1119
8.1.	Żołądek arbusowaty	1066	10.7.	Rak jelita grubego <i>Jarosław Reguła, Lucjan Wywicz, Witold Bartnik</i>	1119
8.2.	Zmiana Dieulafoy	1067	11.	Zespół wrzodu samotnego odbytnicy <i>Władysław Januszewicz</i>	1124
9.	Gastropareza <i>Michał Wisniewski</i>	1068	12.	Choroby odbytu	1125
10.	Bezoary <i>Michał Wisniewski, Krzysztof Marlicz</i>	1069	12.1.	Ropień odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1125
11.	Wady rozwojowe <i>Michał Wisniewski, Krzysztof Marlicz</i>	1070	12.2.	Przetoka odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1126
12.	Uchylki dwunastnicy <i>Michał Wisniewski, Krzysztof Marlicz</i>	1077	12.3.	Choroba hemoroidalna <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1127
E. Choroby jelita cienkiego	1070		12.4.	Szczelina odbytu <i>Przemysław Ciesielski, Małgorzata Kołodziejczak</i>	1128
1.	Fizjologia <i>Tomasz Brzozowski, Hanna Sajewska</i>	1070	12.5.	Rak odbytu <i>Wojciech M. Wysocki, Andrzej Rutkowski</i>	1129
2.	Zaburzenia trawienia i wchłaniania	1072	13.	Zaparcie idiopatyczne <i>Piotr Eder, Witold Bartnik</i>	1130
2.1.	Celiakia <i>Hanna Sajewska, Małgorzata Szczepanek</i>	1072	G. Choroby infekcyjne i pasożytnicze przewodu pokarmowego	1134	
2.2.	Niewydolność jelit i zespół krótkiego jelita <i>Stanisław Kłęk, Marek Pertkiewicz</i>	1078	1.	Ostra biegunka infekcyjna <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniowska</i>	1134
2.3.	Zespół rozrostu bakteryjnego jelita cienkiego <i>Jarosław Daniluk, Hanna Sajewska</i>	1080	1.1.	Biegunka podrznych <i>Tomasz Mach, Agnieszka Wroczyńska</i>	1140
2.4.	Enteropatia z utratą białka <i>Jakub Kmietek, Piotr Socha, Jerzy Socha</i>	1082	1.2.	Biegunka związana z antybiotykoterapią <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniowska</i>	1142
2.5.	Choroba Whipple'a <i>Piotr Eder, Witold Bartnik</i>	1084	1.3.	Zatrucie pokarmowe <i>Tomasz Mach, Katarzyna Fleischer-Stepniowska</i>	1142
3.	Nowotwory jelita cienkiego <i>Wojciech M. Wysocki, Michał Jankowski</i>	1085	2.	Zakażenie <i>Clostridioides difficile</i> i rzekomobłoniaste zapalenie jelit <i>Katarzyna Fleischer-Stepniowska, Małgorzata Szczepanek, Weronika Rymer, Witold Bartnik</i>	1143
4.	Uchylki jelita cienkiego <i>Maciej Bagaj, Hanna Sajewska</i>	1086	3.	Zakażenia przewodu pokarmowego u osób z niedoborem odporności <i>Tomasz Mach, Weronika Rymer</i>	1147
4.1.	Uchylki nabyte	1086	4.	Choroby pasożytnicze przewodu pokarmowego <i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska</i>	1147
4.2.	Uchylek Meckla	1086			
5.	Zmiany naczyniowe jelita cienkiego <i>Ewa Wrońska</i>	1087			
5.1.	Angiodysplazja	1087			
5.2.	Choroba Rendu, Oslera i Webersa	1087			
5.3.	Zespół Beana	1087			
6.	Wady wrodzone jelita cienkiego <i>Maciej Bagaj, Hanna Sajewska</i>	1087			
6.1.	Zdwojenie jelita cienkiego	1087			
6.2.	Nieprawidłowy zwrot jelit	1087			

H. Choroby trzustki	1150
1. Fizjologia <i>Andrzej Dąbrowski</i>	1150
2. Ostre zapalenie trzustki <i>Urszula Wereszczyńska-Sięmiątkowska, Jarosław Daniluk</i>	1151
3. Przewlekłe zapalenie trzustki <i>Grażyna Jurkowska</i>	1162
3.1. Autoimmunologiczne zapalenie trzustki.....	1169
4. Torbiele trzustki <i>Andrzej Dąbrowski, Jarosław Daniluk</i>	1170
5. Nowotwory trzustki.....	1173
5.1. Rak trzustki <i>Grażyna Jurkowska, Marek Wojtkiewicz</i>	1173
5.2. Nowotwory torbielowe <i>Andrzej Dąbrowski</i>	1178
6. Wrodzone choroby trzustki <i>Andrzej Dąbrowski</i>	@cdf
6.1. Dziedziczne zapalenie trzustki.....	@alk
6.2. Wady wrodzone trzustki.....	@toc
I. Choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	1181
1. Fizjologia <i>Piotr Daniel, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1181
2. Zaburzenia czynnościowe pęcherzyka żółciowego i zwieracza Oddiego <i>Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1182
3. Kamica żółciowa i zapalenie dróg żółciowych <i>Anita Gąsiorowska, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1183
3.1. Kamica pęcherzyka żółciowego.....	1183
3.2. Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego.....	1186
3.3. Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego.....	1187
3.4. Kamica przewodowa.....	1188
3.5. Ostre zapalenie dróg żółciowych.....	1190
4. Pierwotne stwardniające zapalenie dróg żółciowych <i>Ewa Wunsch, Piotr Milkiewicz</i>	1191
5. Torbiele dróg żółciowych <i>Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1194
6. Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych <i>Piotr Daniel, Ewa Małecka-Wojcieszko</i>	1196
6.1. Rak dróg żółciowych.....	1196
6.2. Rak pęcherzyka żółciowego.....	1199
6.3. Rak okolicy głowy trzustki (tzw. rak brodawk Vatera).....	1200
J. Choroby wątroby	1202
1. Fizjologia <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz</i>	1202
2. Badanie morfologiczne.....	1206
2.1. Biopsja wątroby <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz</i>	1206
2.1.1. Biopsja przeszćkorna.....	1206
2.1.2. Biopsja przeżćżyna.....	1207
2.2. Ocena histologiczna <i>Bożena Walewska-Zielecka</i>	1208
2.3. Alternatywne metody oceny zaawansowania włókienia wątroby.....	1210
2.3.1. Wskaźniki biochemiczne <i>Malgorzata Szczepanek</i>	1210
2.3.2. Elastografia ultrasonograficzna <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Malgorzata Szczepanek</i>	1210
2.3.3. Elastografia rezonansu magnetycznego (EMR) <i>Andrzej Ciechanowski, Marek Golebowski, Zuzanna Aleksander-Markuszewska</i>	1211
3. Zapalenie wirusowe wątroby (WZW) <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz</i>	1211
3.1. Ostre WZW typu A.....	1211
3.2. Ostre WZW typu B i D.....	1214
3.2.1. Ostre WZW typu B.....	1214
3.2.2. WZW typu D.....	1218
3.3. Ostre WZW typu C.....	1218
3.4. Ostre WZW typu E.....	1221
3.5. Zapalenia wątroby wywołane zakażeniami wirusami wtórnie hepatotropowymi.....	1222
4. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bożena Walewska-Zielecka</i>	1224
5. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C <i>Jacek Jusczyk, Jerzy Jaroszewicz, Bożena Walewska-Zielecka</i>	1230
6. Polekowe uszkodzenie wątroby <i>Anna Boroń-Kaczmarek</i>	1235
7. Autoimmunologiczne zapalenie wątroby <i>Marta Wawrzynowicz-Szczyńska, Malgorzata Szczepanek</i>	1238
8. Pierwotne zapalenie dróg żółciowych <i>Ewa Wunsch, Piotr Milkiewicz</i>	1242
9. Hiperbilirubinemia wrodzona <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i>	@bjo
9.1. Zespół Gilberta <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i>	1246
9.2. Rzadkie hiperbilirubinemie wrodzone <i>Tomasz Mach, Irena M. Jankowska</i>	@bln
9.3. Wrodzone cholestazy wewnątrżwątrobowe <i>Irena M. Jankowska</i>	@lpe
9.3.1. Zespół Alagille'a.....	@byy
9.3.2. Niedobór α1-antytłipsyny.....	@kjc
9.3.3. Postępująca rodzinna cholestaza wewnątrżwątrobowa.....	@ck3
10. Metaboliczne choroby wątroby.....	1246
10.1. Porfirie <i>Robert Wasilewski, Agnieszka Lipniacka, Edyta Odnoczo, Jerzy Windyga</i>	1246
10.1.1. Ostro porfirie przerywana.....	1247
10.1.2. Porfirie mieszana.....	1251
10.1.3. Koproporfirie dziedziczna.....	1252
10.1.4. Porfirie skóra późna.....	1252
10.2. Choroba Wilsona <i>Tomasz Mach, Malgorzata Szczepanek</i>	1253
11. Stany przeładowania żelazem <i>Tomasz Mach, Malgorzata Szczepanek</i>	1257
11.1. Hemochromatoza dziedziczna.....	1257
11.2. Wtórne przeładowanie żelazem.....	1262
12. Alkoholowa choroba wątroby <i>Tomasz Mach, Malgorzata Szczepanek</i>	1262
12.1. Alkoholowe stłuszczenie wątroby.....	1263
12.2. Alkoholowe zapalenie wątroby.....	1264
12.3. Alkoholowa marskość wątroby.....	1266
13. Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby <i>Tomasz Mach, Malgorzata Szczepanek</i>	1266
14. Marskość wątroby <i>Marta Wawrzynowicz-Szczyńska</i>	1271
15. Ostro niewydolność wątroby <i>Anna Boroń-Kaczmarek</i>	1285
16. Choroby naczyń wątroby.....	1289
16.1. Zakrzepica żyły wrotnej <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1289
16.2. Zespół Budda i Chiariego <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	1292
16.3. Idiopatyczne niemarskie nadciśnienie wrotne <i>Marek Hartleb</i>	1294
17. Guzy wątroby <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski, Joanna Podgórska</i>	1295
17.1. Naczyniak krwionośny wątroby.....	1295
17.2. Ogniskowy rozrost guzowy.....	1297
17.3. Gruczolak wątrobowokomórkowy.....	1298
17.4. Rak wątrobowokomórkowy.....	1299
17.5. Nowotwory wtórne (przerzutowe).....	1302
17.6. Torbiele wątroby.....	1305
18. Przeszczepienie wątroby <i>Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski</i>	@by4
K. Niedrożność jelit <i>Michał Nowakowski, Jan Ciećkiewicz</i>	1307
1. Niedrożność porażenna jelit.....	1307
2. Niedrożność mechaniczna jelit.....	1310
L. Krwawienie z przewodu pokarmowego	1312
1. Ogólne zasady postępowania <i>Ewa Nowakowska-Duła, Jan Ciećkiewicz</i>	1312
2. Krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego pochodzenia niezylakowego <i>Ewa Nowakowska-Duła, Malgorzata Szczepanek, Witold Bartnik</i>	1313

3.	Krwawienie z żyłaków przełyku lub żołądka	Marek Krawczyk, Waldemar Patkowski	1316
4.	Krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego	Michał Wisniewski	1321
I.	Ciało obce w przewodzie pokarmowym	Władysław Januszewicz	1325
M.	Nadwrażliwość pokarmowa		1327
1.	Nadwrażliwość pokarmowa – informacje ogólne	Zbigniew Bartuzi, Andrea Horvath	1327
2.	Alergia na pszenicę	Andrea Horvath, Hanna Szajewska	1332
3.	Nieceliakalna nadwrażliwość na gluten/pszenicę	Hanna Szajewska, Andrea Horvath, Małgorzata Szczepanek	1333
IV	Choroby układu wewnątrzwydzielniczego		
A.	Choroby podwzgórza i przysadki		1337
1.	Fizjologia	Jolanta Kunert-Radek	1337
2.	Badania diagnostyczne	Jolanta Kunert-Radek	1340
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe		1340
2.2.	Badania laboratoryjne		1341
2.2.1.	Hormony przedniego płata przysadki		1341
2.2.2.	Hormony tylnego płata przysadki		1342
2.3.	Badania obrazowe		1342
2.3.1.	Radiogramy		1342
2.3.2.	Tomografia komputerowa		1343
2.3.3.	Rezonans magnetyczny		1343
2.3.4.	Scyntygrafia receptorowa		1343
2.4.	Badania morfologiczne		1343
3.	Choroby podwzgórza, przysadki i szyszynki	Jolanta Kunert-Radek	1344
3.1.	Choroby podwzgórza		1344
3.1.1.	Guzy okolicy podwzgórzowo-przysadkowej		1344
3.1.2.	Urazy głowy		1344
3.1.3.	Jatrogenne uszkodzenia podwzgórza		1345
3.1.4.	Zapalenia		1345
3.1.5.	Zaburzenia dziedziczne		1346
3.1.6.	Zaburzenia naczyniowe		1346
3.2.	Zaburzenia czynności przedniego płata przysadki pochodzenia podwzgórzowego		1346
3.3.	Zaburzenia czynności tylnego płata przysadki		1346
3.3.1.	Moczołowa prosta		1346
3.3.2.	Zespół niedokrwawnego wydzielania wazopresyny (zespół Schwartza i Bartera)		1348
3.4.	Zespół pustego siodła		1349
3.5.	Guzy szyszynki		1350
4.	Niedoczynność przysadki	Wojciech Zgliczyński	1351
4.1.	Nowotwory prowadzące do niedoczynności przysadki		1354
4.2.	Pourazowe i jatrogenne uszkodzenie przysadki		1354
4.3.	Naczyniopochodne uszkodzenie przysadki		1355
4.3.1.	Poporodowa martwica przysadki (zespół Sheehana)		1355
4.3.2.	Udar krwotoczny przysadki		1355
4.4.	Choroby naciekowo-zapalne przysadki		1355
4.5.	Wrodzone zaburzenia rozwojowe		1356
5.	Guzy przysadki	Wojciech Zgliczyński	1356
5.1.	Guz prolaktynowy		1358
5.2.	Guzy wydzielające hormon wzrostu (akromegalia)		1362
5.3.	Guzy wydzielające ACTH		1366
5.3.1.	Choroba Cushinga		1366
5.3.2.	Zespół Nelsona		1368
5.3.3.	Zespół ektopowego wydzielania ACTH		1368
5.4.	Guzy wydzielające hormony glikoproteinowe		1369
5.4.1.	Guz gonadotropinowy		1369
5.4.2.	Guz tireotropinowy		1370
5.5.	Nieczynny guz przysadki		1370
5.6.	Przypadkowo wykryty guz przysadki		1371
B.	Choroby tarczycy		1372
1.	Fizjologia	Barbara Jarząb, Andrzej Lewiński, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1372
2.	Badania diagnostyczne		1374
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1374
2.2.	Badania laboratoryjne	Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1375
2.2.1.	Hormony		1375
2.2.2.	Tyreoglobulina		1377
2.2.3.	Przeciwciała przeciwciężkowce		1377
2.2.4.	Wydalanie jodu z moczem (joduria)		1379
2.3.	Badania obrazowe	Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1379
2.3.1.	RTG, TK, MR		1379
2.3.2.	Ultrasonografia		1379
2.3.3.	Scyntygrafia		1383
2.4.	Badania morfologiczne	Andrzej Lewiński	1384
2.4.1.	Badanie cytologiczne		1384
2.4.2.	Badanie histologiczne		1387
2.4.3.	Badanie śródoperacyjne tarczycy		1389
3.	Nadczynność tarczycy	Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1389
3.1.	Choroba Gravesa i Basedowa		1398
3.2.	Orbitopatia tarczycowa		1403
3.3.	Wole guzkowe toksyczne		1406
3.4.	Guzyk autonomiczny pojedynczy		1407
3.5.	Rzadkie przyczyny tyreotoksyzmu i innych zaburzeń czynności tarczycy		1408
3.6.	Subkliniczna nadczynność tarczycy		1411
3.7.	Nadczynność tarczycy podczas ciąży		1412
3.8.	Przełom tarczycowy		1413
4.	Niedoczynność tarczycy	Andrzej Lewiński	1415
5.	Zapalenia tarczycy	Andrzej Lewiński	1422
5.1.	Przewlekłe zapalenie tarczycy		1423
5.1.1.	Przewlekłe autoimmunologiczne zapalenie tarczycy (choroba Hashimoto)		1423
5.1.2.	Niebolesne (ciche) zapalenie tarczycy i poporodowe zapalenie tarczycy		1424
5.1.3.	Choroba Riedla		1425
5.1.4.	Przewlekłe zapalenie tarczycy indukowane lekami		1425
5.1.5.	Wole amyloidowe		1425
5.1.6.	Torbiel białkowcowa		1425
5.2.	Podostre zapalenie tarczycy (choroba de Quervaina)		1426
5.3.	Ostre zapalenie tarczycy		1427
5.3.1.	Ostre bakteryjne zapalenie tarczycy		1427
5.3.2.	Ostre niebakteryjne zapalenie tarczycy		1428
6.	Zaburzenia z niedoboru jodu	Andrzej Lewiński	1428
7.	Choroby przebiegające z eutyreozą	Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska	1429
7.1.	Wole mięsaczowe nietoksyczne		1429
7.2.	Wole guzkowe nietoksyczne		1430
7.3.	Przypadkowo wykryte guzki tarczycy		1435

8.	Rak tarczycy	Barbara Jarząb, Ewa Płaczkiewicz-Jankowska	1436	2.2.2.	Rezonans magnetyczny	1472
8.1.	Mikrorak tarczycy		1439	2.2.3.	Ultrasonografia	1473
8.2.	Rak brodawkowaty i rak pęcherzykowy		1439	2.2.4.	Pozytownowa tomografia emisyjna (PET)	1473
8.3.	Rak rdzeniasty		1444	2.2.5.	Scyntygrafia	1474
8.4.	Rak niezróżnicowany (anaplastyczny)		1444	3.	Niedoczynność kory nadnerczy	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska
8.5.	Rak tarczycy oporny na leczenie radiojodem		1444	3.1.	Przewlekła niedoczynność kory nadnerczy	1474
9.	Leczenie operacyjne chorób tarczycy	Barbara Jarząb, Ewa Płaczkiewicz-Jankowska	1445	3.1.1.	Pierwotna niedoczynność kory nadnerczy (choroba Addisona)	1474
10.	Zespół oporności na hormony tarczycy	Andrzej Lewiński	1447	3.1.2.	Wtórna niedoczynność kory nadnerczy	1478
11.	Zespół zaburzeń pozataczkowych przebiegających z eutyreozą	Andrzej Lewiński	1448	3.2.	Ostra niewydolność kory nadnerczy (przełom nadnercowy)	1479
C.	Choroby przytarczyc	Edward Franek, Franciszek Kokot	1450	4.	Choroby przebiegające z nadmiarem glikokortykosteroidów (zespół Cushinga)	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska
1.	Fizjologia		1450	4.1.	Zespół Cushinga wywołany autonomicznym guzem albo guzami kory nadnerczy	1483
2.	Badania diagnostyczne		1451	4.2.	Hiperkortyzolemia subkliniczna wywołana autonomicznym guzem albo guzami kory nadnerczy	1484
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe		1451	4.3.	Zespół Cushinga wywołany rozrostem guzkowym nadnerczy	1485
2.2.	Badania laboratoryjne		1451	4.3.1.	Pierwotny obustronny rozrost makroguzkowy nadnerczy	1485
2.2.1.	Parathormon		1451	4.3.2.	Rozrost mikroguzkowy nadnerczy w przebiegu pierwotnej pigmentowanej guzkowej choroby nadnerczy	1485
2.2.2.	Wapń całkowity i zjonizowany		1452	4.4.	Inne stany z nadmiarem glikokortykosteroidów	1486
2.2.3.	Fosforany nieorganiczne		1452	4.4.1.	Zespoły dziedziczne	1486
2.2.4.	Wchłanianie zwrotne fosforanów przez cewki nerkowe		1453	4.4.2.	Czynnościowy nadmiar glikokortykosteroidów	1486
2.2.5.	Witamina D i jej aktywne metabolity		1453	5.	Choroby przebiegające z zaburzeniami wydzielania mineralokortykosteroidów	Jadwiga Słowińska-Szednicka
2.2.6.	Wydalanie (AMP z moczem w warunkach podstawowych oraz po podaniu egzogennego PTH (test Ellswortha i Howarda))		1453	5.1.	Nadciśnienie tętnicze zależne od nadmiaru mineralokortykosteroidów	1486
2.2.7.	Peptydy podobny do parathormonu (PTHrP)		1453	5.1.1.	Hiperaldosteronizm pierwotny	1486
2.2.8.	Markery obrotu kostnego (osteogenezy i osteolizy)		1454	5.1.2.	Zespoły nadmiaru deoksykortykosteronu	1490
2.3.	Badania obrazowe		1454	5.1.3.	Pozorny nadmiar mineralokortykosteroidów	1491
3.	Nadczynność przytarczyc		1455	5.2.	Hiperaldosteronizm wtórny	1491
3.1.	Pierwotna nadczynność przytarczyc		1455	5.3.	Hipoaldosteronizm	1491
3.2.	Wtórna nadczynność przytarczyc		1459	6.	Zespoły nadmiaru androgenów	Jadwiga Słowińska-Szednicka
3.3.	Trzeciorzędowa nadczynność przytarczyc		1460	6.1.	Hirsutyzm i wirylizacja	1492
4.	Niedoczynność przytarczyc		1461	6.2.	Guzy nadnerczy wydzielające androgeny	1494
4.1.	Pierwotna niedoczynność przytarczyc		1461	6.3.	Wrodzony przerost nadnerczy z niedoboru 21-hydroksylazy	1494
4.2.	Wtórna niedoczynność przytarczyc		1463	6.4.	Wrodzony przerost nadnerczy z niedoboru 11β-hydroksylazy	1496
4.3.	Rzekoma niedoczynność przytarczyc		1463	7.	Przypadkowo wykryty guz nadnercza (incidentaloma)	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska
D.	Choroby kory nadnerczy		1465	8.	Rak nadnercza	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska
1.	Fizjologia		1465	E.	Guzy wydzielające katecholaminy	Włodzisław Januszewicz, Andrzej Januszewicz, Aleksander Prejbisz
1.1.	Glikokortykosteroidy	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1465	1.	Fizjologia	1500
1.2.	Mineralokortykosteroidy	Jadwiga Słowińska-Szednicka	1467	2.	Badania diagnostyczne	1500
1.3.	Androgeny nadnercowe	Jadwiga Słowińska-Szednicka	1467	2.1.	Badania laboratoryjne	1500
2.	Badania diagnostyczne		1468	2.1.1.	Katecholaminy i ich metabolity	1500
2.1.	Badania laboratoryjne		1468	2.1.2.	Próba czynnościowa	1500
2.1.1.	Kortyzol	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1468	2.2.	Badania obrazowe	1501
2.1.2.	ACTH	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1468	3.	Guzy chromochłonne i przyzwójaki	1502
2.1.3.	Test pobudzania wydzielania kortyzolu syntetyczną kortykotropiną	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1469	4.	Złośliwy guz chromochłonny	1505
2.1.4.	Test pobudzania wydzielania ACTH i kortyzolu za pomocą CRH (test stymulacyjny z CRH)	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1469	F.	Choroby jajników	Piotr Skalba
2.1.5.	Testy hamowania deksametazonem	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1469	1.	Fizjologia	1506
2.1.6.	Badania hormonalne układu renina-angiotensyna-aldosteron	Jadwiga Słowińska-Szednicka	1470	2.	Badania diagnostyczne	1509
2.1.7.	Androgeny nadnercowe	Jadwiga Słowińska-Szednicka	1471	2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe	1509
2.2.	Badania obrazowe	Tomasz Bednarek, Lucyna Bednarek-Papierska, Anna A. Kasperlik-Zaluska	1472	2.2.	Badania laboratoryjne	1509
2.2.1.	Tomografia komputerowa		1472	2.2.1.	Podstawowe oznaczenia stężeń hormonów w surowicy	1509
				2.2.2.	Próby czynnościowe	1510

2.3.	Badania obrazowe.....	1511	I.	Zaburzenia wzrastania i dojrzewania płciowego ...	1517
3.	Zaburzenia miesiączkowania.....	1512	1.	Fizjologia.....	1517
3.1.	Pierwotny i wtórny brak miesiączki.....	1512	2.	Badania diagnostyczne.....	1518
3.2.	Pierwotna i wtórna niewydolność jajników.....	1513	2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1518
3.2.1.	Pierwotna niewydolność jajników.....	1513	2.2.	Badania laboratoryjne.....	1519
3.2.1.1.	Zespół przedwczesnej niewydolności jajników.....	1513	2.3.	Badania obrazowe.....	1520
3.2.1.2.	Dysgenезja gonad.....	1513	3.	Zaburzenia wzrastania.....	1521
3.2.1.3.	Zespół Turnera.....	1514	3.1.	Somatotropinowa niedoczynność przysadki.....	1521
3.2.1.4.	Zespół niewrażliwości na androgeny.....	1514	3.2.	Nadmierny wzrost.....	1522
3.2.2.	Wtórna niewydolność jajników.....	1514	4.	Zaburzenia dojrzewania płciowego.....	1523
3.3.	Inne zaburzenia miesiączkowania.....	1515	4.1.	Przedwczesne dojrzewanie płciowe.....	1523
3.3.1.	Bolesne miesiączkowanie.....	1515	4.2.	Opóźnione dojrzewanie płciowe.....	1524
3.3.2.	Zespół napięcia przedmiesiączkowego.....	1516	J.	Choroby rozproszonego układu	
4.	Zespół policystycznych jajników.....	1511		wewnątrzwydzielniczego.....	1521
5.	Guzy jajnika.....	1513	1.	Fizjologia.....	1521
6.	Zaburzenia okresu okołomenopauzalnego		2.	Badania diagnostyczne.....	1521
	i pomenopauzalnego.....	1516	2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1521
6.1.	Zaburzenia okresu okołomenopauzalnego.....	1516	2.2.	Badania laboratoryjne.....	1522
6.2.	Zaburzenia okresu pomenopauzalnego.....	1516	2.2.1.	Markery swoiste.....	1522
6.3.	Zasady leczenia objawowego w okresie okołomenopauzalnym		2.2.2.	Markery nieswoiste.....	1523
	i pomenopauzalnym.....	1517	2.2.3.	Próby czynnościowe.....	1523
G.	Choroby jąder.....	1515	2.3.	Badania obrazowe.....	1524
1.	Fizjologia.....	1515	2.3.1.	USG, TK, MR.....	1524
2.	Badania diagnostyczne.....	1515	2.3.2.	Scyntygrafia i PET.....	1524
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1515	2.4.	Badania morfologiczne.....	1525
2.2.	Badania laboratoryjne.....	1516	3.	Nowotwory neuroendokrynne.....	1525
2.2.1.	Badania hormonalne.....	1516		Barbara Jarząb, Ewa Placzkiewicz-Jankowska,	
2.2.2.	Badanie nasienia.....	1516		Ewa Placzkiewicz-Jankowska, Daria Handkiewicz-Junak.....	1525
2.2.3.	Badania genetyczne.....	1517	3.1.	Nowotwory neuroendokrynne wysoko zróżnicowane.....	1526
2.2.4.	Markery nowotworów z komórek płciowych.....	1517	3.1.1.	Guzy insulinozależne.....	1528
2.2.5.	Inne badania laboratoryjne.....	1517	3.1.2.	Guzy gastrynowe.....	1529
2.3.	Badania obrazowe.....	1517	3.1.3.	Guzy glukagonowe.....	1529
2.4.	Badanie histologiczne.....	1517	3.1.4.	Guzy wydzielające VIP (zespół Verner'a i Morrisona).....	1530
3.	Zaburzenia czynności jąder.....	1519	3.1.5.	Guzy somatostatynowe.....	1530
3.1.	Wnętrostwo.....	1519	3.1.6.	Nowotwory neuroendokrynne trzustki nieczynnie hormonalnie.....	1530
3.2.	Pierwotna niewydolność hormonalna jąder.....	1519	3.1.7.	Nowotwory neuroendokrynne rozwijające się w przewodzie	
3.3.	Uszkodzenie kanalików jądra.....	1519		pokarmowym.....	1531
3.4.	Wtórna niewydolność hormonalna jąder.....	1519	3.2.	Nowotwory neuroendokrynne nisko zróżnicowane – raki	
4.	Nowotwory jądra.....	1519		neuroendokrynne.....	1533
4.1.	Inwazyjne nowotwory z komórek płciowych.....	1519	K.	Zespoły wieloguczołowe.....	1534
4.2.	Inne nowotwory jądra.....	1519	1.	Poliendokrynne uwarunkowane autoimmunologicznie	
5.	Ginekomastia.....	1519		Andrzej Lewiński.....	1534
H.	Zaburzenia determinacji i różnicowania płci.....	1519	1.1.	Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wieloguczołowej	
1.	Fizjologia.....	1519		typu 1.....	1534
2.	Badania diagnostyczne.....	1520	1.2.	Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wieloguczołowej	
2.1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe.....	1520		typu 2.....	1536
2.2.	Badania laboratoryjne.....	1520	1.3.	Autoimmunologiczny zespół niedoczynności wieloguczołowej	
2.3.	Badania obrazowe.....	1520		typu 3.....	1537
2.4.	Badanie histologiczne.....	1520	1.4.	Poliendokrynne związane z immunoterapią nowotworów.....	1537
3.	Zaburzenia różnicowania płci gonadalnej i somatycznej.....	1520	2.	Zespoły mnogich nowotworów układu wydzielnia	
3.1.	Zaburzenie rozwoju płciowego jajnikowo-jądrowe			wewnętrznego.....	1537
	lub z zaburzeniem chromosomów płciowych.....	1520	2.1.	Zespół mnogich nowotworów układu wydzielnia wewnętrznego	
3.2.	Zaburzenie rozwoju płciowego z prawidłowym lub zaburzonym			typu 1.....	1537
	kariotypem.....	1520	2.2.	Zespół mnogich nowotworów układu wydzielnia wewnętrznego	
3.2.1.	Zaburzenie rozwoju płciowego 46,XY lub 45,X/46,XY.....	1520		typu 2.....	1539
3.2.2.	Zaburzenie rozwoju płciowego 46,XX.....	1520	2.3.	Inne zespoły mnogich nowotworów układu wydzielnia	
4.	Dysplazja płciowa (niezdolność płciowa).....	1520		wewnętrznego.....	1541
			L.	Cukrzyca.....	1542
			1.	Fizjologia regulacji gospodarki węglowodanowej.....	1542

2.	Badania diagnostyczne	1544	3.	Badania laboratoryjne Edward Franek, Franciszek Kokoł	1612
2.1.	Glikemia	1544	3.1.	Ocena czynności poszczególnych odcinków nefronu	1612
2.2.	Hemoglobina glikowana (HbA1c)	1544	3.1.1.	Ocena czynności poszczególnych odcinków nefronu – informacje ogólne	1612
2.3.	Fruktozamina	1545	3.1.2.	Przeszczanie kłębuszkowe	1612
2.4.	Glukoza	1546	3.2.	Badanie ogólne moczu	1614
2.5.	Ciała ketonowe w moczu i we krwi	1546	3.2.1.	Badanie ogólne moczu – informacje ogólne	1614
2.6.	Insulina	1546	3.2.2.	Cechy fizyczne moczu	1614
2.7.	Peptyd C	1546	3.2.3.	Cechy biochemiczne moczu	1615
2.8.	Przeciwciała przeciwwyspowe	1547	3.2.4.	Cechy morfologiczne moczu	1617
2.9.	Próby czynnościowe	1547	3.3.	Badania krwi	1619
2.9.1.	Doustny test tolerancji glukozy (OGTT)	1547	3.3.1.	Badania krwi – informacje ogólne	1619
2.9.2.	Test dożylnego obciążenia glukozą	1548	3.3.2.	Kreatynina	1619
2.9.3.	Ocena wrażliwości na insulinę	1548	3.3.3.	Cystatyna C	1619
2.9.4.	Test z glukagonem	1548	3.3.4.	Mocznik	1620
3.	Definicja, rozpoznanie i klasyfikacja cukrzycy	1548	3.3.5.	Kwas moczowy	1620
4.	Kryteria wyróżniania cukrzycy	1551	4.	Badania obrazowe Jerzy Walecki, Ewa Gorczyca-Wisniewska	1621
5.	Cukrzyca typu 1	1552	4.1.	Radiogram przeglądowy jamy brzusznej	1621
6.	Cukrzyca typu 2	1561	4.2.	Ultrasonografia	1621
7.	Cukrzyca o znanym etiologii	1576	4.3.	Tomografia komputerowa	1623
8.	Cukrzyca a ciąża	1578	4.4.	Urografia klasyczna (rentgenowska)	1624
8.1.	Cukrzyca przedciążowa	1578	4.5.	Uretrografia i cystografia	1626
8.2.	Cukrzyca rozpoznana podczas ciąży	1579	4.6.	Pielografia	1626
9.	Monitorowanie leczenia cukrzycy	1582	4.7.	Rezonans magnetyczny	1626
10.	Sytuacje szczególne u chorych na cukrzycę	1584	4.8.	Badania radioizotopowe	1627
10.1.	Ciężka choroba współistniejąca z cukrzycą	1584	5.	Badania morfologiczne	1627
10.2.	Postępowanie okołoperacyjne u chorych na cukrzycę	1585	5.1.	Biopsja nerki Edward Franek, Franciszek Kokoł	1627
10.3.	Cukrzyca u osób w wieku podeszłym	1586	5.2.	Ocena histologiczna Małgorzata Wągrowa-Danilewicz	1620
10.4.	Cukrzyca a aktywność zawodowa i sportowa	1586			
11.	Stany nagłe i ostre powikłania cukrzycy	1587	C.	Ostre uszkodzenie nerek	
11.1.	Kwasica i śpiączka ketonowa	1587		Michał Mysliwiec, Robert Drabczyk	1631
11.2.	Zespół hiperglikemiczno-hiperosmolalny	1589	D.	Wybrane postaci ostrego uszkodzenia nerek	
11.3.	Kwasica mleczanowa	1590		Michał Mysliwiec, Robert Drabczyk	1639
11.4.	Hipoglikemia polekowa	1591	1.	Nefropatia kontrastowa	1639
12.	Przewlekłe powikłania cukrzycy	1592	2.	Ostra nefropatia fosforanowa	1640
12.1.	Powikłania oczne cukrzycy	1593	3.	Ostre uszkodzenie nerek w przebiegu rabinomiozy	1640
12.1.1.	Retinopatia cukrzycowa	1593			
12.1.2.	Inne powikłania oczne	1594	E.	Przewlekła choroba nerek Michał Mysliwiec	1642
12.2.	Cukrzycowa choroba nerek Edward Franek, Franciszek Kokoł	1594	F.	Wybrane powikłania przewlekłej choroby nerek	1651
12.3.	Neuropatia cukrzycowa	1599	1.	Niedokrwistość w przewlekłej chorobie nerek Michał Mysliwiec, Robert Drabczyk	1651
12.4.	Zespół stopy cukrzycowej	1600	2.	Niedożywienie białkowo-kaloryczne w przewlekłej chorobie nerek Michał Mysliwiec	1652
12.5.	Powikłania makroangiopatyczne cukrzycy	1604	3.	Zaburzenia mineralne i kostne w przewlekłej chorobie nerek Michał Mysliwiec, Robert Drabczyk	1653
12.6.	Zmiany skórne w cukrzycy	1605	4.	Nadciśnienie tętnicze w przewlekłej chorobie nerek Andrzej Węcek, Jerzy Chudek	1656
12.7.	Zmiany stawowe w cukrzycy	1605	5.	Choroby serca i naczyń w przewlekłej chorobie nerek Jacek Imięć, Krzysztof J. Filipiak	1659
12.8.	Zmiany kostne w cukrzycy	1606			
12.9.	Stan psychiczny i jego zaburzenia w cukrzycy	1606	G.	Choroby kłębuszków nerkowych	1663
			1.	Choroby kłębuszków nerkowych – informacje ogólne Tomasz Stompór, Marian Klinger, Robert Drabczyk	1663
			2.	Ostre kłębuszkowe zapalenie nerek (poinfekcyjne, rozplamowe wewnątrzłośniczkowe) Marian Klinger, Ilona Dziemianko	1666
			3.	Gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek (rozplamowe zewnątrzłośniczkowe kłębuszkowe zapalenie nerek)	1667
			3.1.	Pierwotnie gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek Marian Klinger, Ilona Dziemianko	1667
			3.2.	Wtórnie gwałtownie postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek Zbigniew Hrubczy, Marian Klinger	1669

4.	Mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek	1670
4.1.	Pierwotne mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek	1670
	<i>Marian Klinger, Ilona Dziemiątko</i>	1670
4.1.1.	Nefropatia IgA	1670
4.1.2.	Nefropatia IgM	1670
4.1.3.	Inne postaci pierwotnego mezangialnego kłębuszkowego zapalenia nerek	1671
4.2.	Wtórne mezangialne kłębuszkowe zapalenie nerek	1671
	<i>Zbigniew Hruby, Marian Klinger, Ilona Dziemiątko</i>	1671
5.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych (błoniastorzępkowe kłębuszkowe zapalenie nerek)	1672
5.1.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych – informacje ogólne	1672
	<i>Tomasz Stompór, Zbigniew Hruby, Marian Klinger, Ilona Dziemiątko</i>	1672
5.2.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych z kompleksami immunologicznymi	1673
	<i>Zbigniew Hruby, Marian Klinger, Ilona Dziemiątko</i>	1673
5.2.1.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych o podłożu infekcyjnym	1673
5.2.2.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych związane z chorobami autoimmunologicznymi	1673
5.2.3.	Błoniastorzępkowe uszkodzenie kłębuszków nerkowych związane z gammapatią monoklonalną	1673
5.3.	Glomerulopatia C3	1673
	<i>Tomasz Stompór, Marian Klinger</i>	1673
6.	Gammapatia monoklonalna o znaczeniu nerkowym	1674
	<i>Tomasz Stompór, Bogdan Ochrem</i>	1674
7.	Choroba zmian minimalnych	1677
7.1.	Pierwotna choroba zmian minimalnych	1677
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1677
7.2.	Wtórna choroba zmian minimalnych	1679
	<i>Zbigniew Hruby</i>	1679
8.	Ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych	1680
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1680
8.1.	Pierwotne ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych	1682
	<i>Zbigniew Hruby</i>	1682
8.2.	Wtórne ogniskowe segmentowe stwardnienie kłębuszków nerkowych	1682
	<i>Zbigniew Hruby</i>	1682
9.	Nefropatia błoniasta	1683
9.1.	Pierwotna nefropatia błoniasta	1683
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1683
9.2.	Wtórna nefropatia błoniasta	1685
	<i>Zbigniew Hruby</i>	1685
10.	Glomerulopatie uwarunkowane genetycznie	1686
10.1.	Zespół Alporta	1686
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1686
10.2.	Nefropatia cienkich błon podstawnych	1687
	<i>Marian Klinger, Robert Drabczyk</i>	1687
10.3.	Glomerulopatia lipoproteinowa	1687
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1687
10.4.	Wrodzone zespoły nerczycowe	1687
	<i>Marian Klinger, Krzysztof Kazimierzak</i>	1687
10.5.	Choroba Fabry'ego	1687
	<i>Marian Klinger, Robert Drabczyk</i>	1687
11.	Zespół nerczycowy	1687
	<i>Marian Klinger, Sławomir C. Zmonarski</i>	1687
H.	Cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	1692
	<i>Krzysztof Pawlaczek, Stanisław Czekalski, Robert Drabczyk</i>	1692
1.	Cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek – informacje ogólne	1692
2.	Ostre cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	1692
3.	Przewlekłe cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	1695
I.	Tubulopatie	1698
	<i>Jan Zawadzki</i>	1698
1.	Tubulopatie – informacje ogólne	1698
2.	Glukozyuria nerkowa	1698
3.	Nerkowe kwasice cewkowe	1699
3.1.	Nerkowa kwasica cewkowa blizna	1699
3.2.	Nerkowe kwasice cewkowe dalsze	1700
3.3.	Nerkowa kwasica cewkowa typu 4	1701
4.	Cystynuria	1701
5.	Rodzenna krzywica hipofosfatemiczna	1701
6.	Zespół Gitelmana	1701
7.	Zespół Barttera	1701
8.	Mocznikowa prosta nerkowa	1702
9.	Zespół Fanconiego	1703
J.	Kamica nerkowa	1705
	<i>Władysław Sułowicz, Tomasz Stompór, Robert Drabczyk</i>	1705
K.	Nefropatia zaporowa	1713
	<i>Władysław Sułowicz, Maciej Drożdż</i>	1713
L.	Zakażenia układu moczowego	1716
	<i>Jan Dulawa, Robert Drabczyk</i>	1716
1.	Zakażenia układu moczowego – informacje ogólne	1716
2.	Bakteriemia bezobjawowa	1721
3.	Niepowlikane zapalenie pęcherza moczowego	1721
4.	Nawracające zapalenie pęcherza moczowego u kobiet	1722
5.	Niepowlikane ostre odmiedniczkowe zapalenie nerek	1723
6.	Powikłane zakażenie układu moczowego	1724
7.	Zapalenie cewki moczowej	1724
8.	Gruźlica układu moczowego	1725
9.	Zakażenia drożdżakowe układu moczowego (kandyduria)	1725
10.	Niebakteryjne zapalenie pęcherza moczowego	1725
11.	Powikłania zakażenia układu moczowego	1725
11.1.	Ropnie nerek i ropnice	1725
11.2.	Zgorzelinowe odmiedniczkowe zapalenie nerek	1726
11.3.	Martwica brodawk nerkowych	1726
11.4.	Przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek	1726
11.5.	Żółtaczkiarminialne odmiedniczkowe zapalenie nerek	1727
11.6.	Ostre zapalenie gruczołu krokowego	1727
11.7.	Ostre zapalenie najdźrza	1727
Ł.	Torbiele nerek	1728
	<i>Michał Nowicki</i>	1728
1.	Torbiele nerek – informacje ogólne	1728
2.	Torbiele proste nerek	1728
3.	Wielotorbielowość nerek	1729
4.	Nabyta torbielowość nerek	1731
5.	Wielotorbielowa dysplazja nerek	1732
6.	Nefronoftyza	1732
7.	Gębczość rdzenia nerek	1732
M.	Nowotwory układu moczowego	1732
	<i>Andrzej Książek, Wojciech Żalska</i>	1732
1.	Guzy nerki	1732
1.1.	Rak nerkowokomórkowy	1732
1.2.	Rak międniczki nerkowej i moczowodu	1732
2.	Rak pęcherza moczowego	1732
3.	Rak cewki moczowej	1732
N.	Wady wrodzone układu moczowego	1732
	<i>Rafał Chrzan, Jacek A. Pietrzyk</i>	1732
1.	Wady wrodzone nerek	1732
2.	Wady wrodzone dróg moczowych	1732
2.1.	Wady wrodzone dróg moczowych – informacje ogólne	1732
2.2.	Wady moczowodów	1732
2.3.	Wady pęcherza moczowego	1732
2.4.	Wady cewki moczowej	1732
2.5.	Odpyły pęcherzowo-moczowodowy	1732

O. Nerki a ciąża Tomasz Stompór, Władysław Sulowicz	1733
1. Fiziologia nerek w okresie ciąży	1733
2. Zakażenia układu moczowego podczas ciąży	1733
3. Ostre uszkodzenie nerek związane z ciążą i porodem	1734
3.1. Ostre uszkodzenie nerek związane z ciążą i porodem – informacje ogólne	1734
3.2. Ostra martwica kory nerek	1734
4. Ciąża u chorej z przewlekłą chorobą nerek	1734
4.1. Ciąża w okresie przeddializacyjnym	1734
4.2. Ciąża podczas leczenia dializami	1735
4.3. Ciąża po przeszczepieniu nerki	@bpk
P. Leczenie nerkozastępcze	1736
1. Hemodializa Przemysław Rutkowski, Bolesław Rutkowski	1736
2. Dializa otrzewnowa Zofia Wańkiewicz, Monika Lichodziejewska-Niemierko	1738
3. Przeszczepienie nerki Magdalena Durlik	@bci
R. Leczenie żywieniowe w chorobach nerek	1743
Michał Nowicki, Edward Franek	1743
VI Choroby układu krwiotwórczego	
A. Fiziologia	1749
1. Hematopoeza Wiesław W. Jędrzejczak	1749
2. Hemostaza Jerzy Windyga, Krystyna Zawalska	1753
3. Gospodarka żelazowa Maria Podolak-Dawidziak	1760
4. Grupy krwi Bogumila Michalewska	1760
5. Składowe i rola układu immunologicznego	1763
5.1. Składowe i rola układu immunologicznego – informacje ogólne Marek Sanał	@g3i
5.2. Narządy limfatyczne Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@wpg
5.3. Odporność wrodzona	@rcl
5.3.1. Odporność wrodzona – informacje ogólne Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@haa
5.3.2. Wykrywanie patogenów przez komórki odporności wrodzonej Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@mbc
5.3.3. Humoralne czynniki odporności wrodzonej Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@w3
5.3.4. Ostry odczyn zapalny Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@zfv
5.3.5. Układ dopełniacza Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@zac
5.3.6. Rola cytokin w modulacji zapalenia Marek Sanał	@uhi
5.3.7. Rola eikozanoidów w zapaleniu Marek Sanał	@svz
5.3.8. Neutrofile i makrofagi jako główne komórki efektorowe odporności nieswoistej Marek Sanał	@6ev
5.3.9. Mastocyty i bazofile w reakcjach odpowiedzi IgE-zależnej Marek Sanał	@6ht
5.3.10. Eozynofile w reakcjach odporności i nadwrażliwości Marek Sanał	@mfy
5.3.11. Komórki NK, NKT i B1 Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@p4t
5.3.12. Naturalne komórki limfoidalne (ILC) Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@4nt
5.4. Odporność nabyta	1763
5.4.1. Odporność nabyta – informacje ogólne Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@5nn
5.4.2. Główny układ zgodności tkankowej i prezentacja antygenów Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@mqb
5.4.3. Budowa i funkcje immunoglobulin Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Jerzy Kruszewski, Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska, Marek L. Kowalski	1764
5.4.4. Znaczenie kliniczne immunoglobuliny E i jej głównych receptorów Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@rht
5.4.5. Subpopulacje limfocytów T oraz ich rola w reakcjach nadwrażliwości Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@145
5.4.6. Subpopulacje limfocytów B Adrian Gajewski, Maciej Chałubiński, Marek L. Kowalski	@1r5
6. Odpowiedź immunologiczna Marek Sanał	@2p2
6.1. Fazy indukcji odpowiedzi humoralnej	@kop
6.2. Cytotoksyczna odpowiedź komórkowa	@717
6.3. Mechanizmy wygaszania odpowiedzi zapalnej	@7bw
6.3.1. Apoptoza i nekroza komórek	@1qx
B. Objawy podmiotowe i przedmiotowe	1765
Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem	1765
1. Objawy podmiotowe	1765
2. Objawy przedmiotowe	1765
2.1. Powiększenie węzłów chłonnych	1765
2.2. Powiększenie śledziony (splenomegalia)	1766
2.3. Objawy przedmiotowe szkieletu	1767
C. Badania laboratoryjne i morfologiczne	1768
1. Badanie morfologiczne krwi Janusz Kabata, Bogdan Ochrem, Andrzej Hellmann	1768
1.1. Erytrocyty	1769
1.1.1. Hemoglobina	1769
1.1.2. Hematokryt	1769
1.1.3. Liczba erytrocytów	1769
1.1.4. Wskaźniki erytrocytowe	1770
1.1.5. Retikulocyty	1771
1.1.6. Erytroblasty	1772
1.1.7. Erytrogram	1772
1.2. Leukocyty	1774
1.3. Płytki krwi	1776
2. Badania w niedokrwistościach Maria Podolak-Dawidziak, Bogdan Solnica	1777
2.1. Badania przemian hemoglobiny	1777
2.1.1. Haptoglobina i hemopeksyna	1777
2.1.2. Wolna hemoglobina	1778
2.1.3. Methemoglobina	1778
2.1.4. Hemosyderyna w moczu	@bc7
2.1.5. Bilirubina	1778
2.1.6. Frakcje hemoglobiny	@a6n
2.2. Ocena erytrocytów	@axc
2.2.1. Oporność osmotyczna erytrocytów	@bnc3
2.2.2. Badanie hemolizy w zakwaszonym glicerolu	@bzu
2.2.3. Badanie kriohemolizy	@ax2
2.2.4. Test wiązania 5'-maleimidu eozyny (test EMA)	@ax3
2.2.5. Enzymy wewnątrzkrwinkowe	@bua
2.2.6. Czas przeżycia erytrocytów	@b33
2.3. Badania gospodarki żelazowej	1778
2.3.1. Żelazo w surowicy	1778
2.3.2. Wyszycie transferyny żelazem (TSAT)	1779
2.3.3. Całkowita zdolność wiązania żelaza	1779
2.3.4. Rozpuszczalny receptor dla transferyny	1780
2.3.5. Ferrytyna	1780
2.3.6. Hepcydyna-25	@avy
2.3.7. Protoporfiryna cynkowa	@ast
2.3.8. Próba doustnego obciążenia żelazem (tzw. krzywa żelazowa)	@asv

2.4.	Inne czynniki wpływające na erytropoezę.....	1781	8.5.	Inne metody badań genetycznych.....	1801
2.4.1.	Erytropoetyna.....	1781	8.6.	Zastosowanie badań genetycznych w chorobach układu krwiotwórczego.....	1801
2.4.2.	Kwas foliowy.....	1781	9.	Badania immunohematologiczne <i>Jadwiga Fabjańska-Mitek</i>	1802
2.4.3.	Witamina B ₁₂	1781	9.1.	Badanie grupy krwi.....	1802
2.4.4.	Kwas metylomalonalowy.....	1782	9.2.	Próba zgodności serologicznej.....	1804
3.	Badania leukocytów <i>Tomasz Sacha, Bogdan Solnica</i>	1782	9.3.	Bezpośredni test antyglobulinowy.....	1806
3.1.	Badania chemotaksji.....	1782	D. Niedokrwistości i inne nienowotworowe choroby układu krwiotwórczego	1808	
3.2.	Badania fagocytozy.....	1782	1.	Niedokrwistości – informacje ogólne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1808
3.3.	Aktywność fosfatazy zasadowej granulocytów.....	1782	2.	Ostra niedokrwistość pokrwotoczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1809
3.4.	Aktywność mieloperoksydazy.....	1782	3.	Niedokrwistość z niedoboru żelaza <i>Maria Podolak-Dawidziak, Bogdan Ochrem</i>	1809
3.5.	Aktywność estera leukocytów.....	1782	4.	Niedokrwistości syderoblastyczne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1818
3.6.	Zawartość ciał tłuszczowych barwionych Sudanem czarnym B w granulocytach.....	1782	5.	Niedokrwistość chorób przewlekłych <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1820
3.7.	Zawartość substancji PAS-dodatnich.....	1782	6.	Niedokrwistość megaloblastyczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1818
4.	Immunoglobuliny <i>Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmochowska</i>	1782	6.1.	Niedokrwistość z niedoboru witaminy B ₁₂	1820
4.1.	Białko monoklonalne.....	1782	6.2.	Niedokrwistość z niedoboru kwasu foliowego.....	1823
4.2.	Elektroforeza białek surowicy.....	1782	7.	Niedokrwistości hemolityczne.....	1824
4.3.	Elektroforeza białek moczu.....	1783	7.1.	Niedokrwistości hemolityczne – informacje ogólne <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1824
4.4.	Immunofiksacja.....	1784	7.2.	Niedokrwistości hemolityczne wrodzone.....	1826
4.5.	Stężenie immunoglobulin.....	1784	7.2.1.	Sferocytoza wrodzona <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1826
4.6.	Wolne łańcuchy lekkie immunoglobulin.....	1785	7.2.2.	Niedobór dehydrogenazy glukozo-6-fosforanowej <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1826
5.	Badania hemostazy.....	1786	7.2.3.	Niedobór kinazy pirogroganowej <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1826
5.1.	Badania przesiewowe krzepnięcia krwi.....	1786	7.2.4.	Talasemie <i>Marissa Laureano, Rebecca Rosari, Madeleine Verhoeck, Maria Podolak-Dawidziak</i>	1826
5.1.1.	Czas częściowej trombotoplastyny po aktywacji <i>Bogdan Solnica</i>	1786	7.2.5.	Niedokrwistość sierpowatokrwinkowa <i>Andrea Cervi, Yousef Al Mubarak, Madeleine Verhoeck, Maria Podolak-Dawidziak</i>	1827
5.1.2.	Czas protrombinowy <i>Bogdan Solnica</i>	1787	7.3.	Niedokrwistości hemolityczne nabyte <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1827
5.1.3.	Czas trombinowy <i>Bogdan Solnica</i>	1788	7.3.1.	Niedokrwistość hemolityczna autoimmunologiczna (autoimmunohemolityczna).....	1827
5.1.4.	Fibrynogen <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1788	7.3.2.	Nocna napadowa hemoglobinuria.....	1831
5.1.5.	Czas okluzji PFA <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1789	8.	Niedokrwistość aplastyczna <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1833
5.1.6.	Testy korekcji czasu krzepnięcia (testy mieszania) <i>Bogdan Solnica</i>	1789	9.	Wybórcza aplazja czerwonych krwinek <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1835
5.2.	Badania specjalistyczne krzepnięcia krwi.....	1789	10.	Methemoglobinemia <i>Maria Podolak-Dawidziak</i>	1835
5.2.1.	Czynnik von Willebranda <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1789	E. Białaczki ostre <i>Jerzy Holowiecki</i>	1837	
5.2.2.	Czynniki krzepnięcia <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1790	1.	Ostre białaczki szpikowe.....	1837
5.2.3.	Badania czynności płytek krwi <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1790	2.	Ostre białaczki/chłoniaki limfoblastyczne.....	1854
5.2.4.	Tromboelastografia i tromboelastometria <i>Anetta Undas</i>	1791	F. Nowotwory mieloproliferacyjne i mielodysplastyczne	1865	
5.3.	Badania w zakrzepicach.....	1791	1.	Klasyfikacja <i>Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem</i>	1865
5.3.1.	Dimer D <i>Bogdan Solnica</i>	1791	2.	Przewłoka białaczka szpikowa <i>Witold Prejzner, Andrzej Hellmann</i>	1866
5.3.2.	Produkty degradacji fibryny i fibrynogenu <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1791	3.	Czerwienica prawdziwa <i>Irena Frydecka</i>	1872
5.3.3.	Aktywność anty-Xa <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1792	4.	Nadpłytkowość samoistna <i>Irena Frydecka</i>	1876
5.3.4.	Markery generacji trombiny <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1794	5.	Pierwotne włóknienie szpiku (mielofibroza pierwotna) <i>Irena Frydecka</i>	1880
5.3.5.	Czas krzepnięcia po aktywacji <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1794	6.	Zespoły hipereozynofilowe <i>Witold Prejzner, Andrzej Hellmann</i>	1884
5.3.6.	Ekarynowy czas krzepnięcia <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1794	7.	Mastocytoma <i>Andrzej Mital, Marek Niedoszytko, Andrzej Hellmann</i>	1888
5.4.	Badania w trombofilach (endogenne inhibitory krzepnięcia) <i>Bogdan Solnica, Anetta Undas</i>	1793	8.	Przewłoka białaczka neutrofilowa <i>Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem</i>	1894
5.4.1.	Antytrombina.....	1793	9.	Przewłoka białaczka mielomonocytoza <i>Andrzej Mital, Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem</i>	1894
5.4.2.	Białko C.....	1793			
5.4.3.	Białko S.....	1794			
5.4.4.	Oporność na aktywowane białko C.....	1794			
6.	Badanie cytologiczne i histologiczne szpiku <i>Wanda Knapuńska-Posłuszny, Andrzej Hellmann</i>	1795			
6.1.	Biopsja szpiku.....	1795			
6.2.	Ocena mikroskopowa szpiku.....	1798			
7.	Badania immunofenotypu komórek hematopoezy <i>Krzysztof Lewandowski, Andrzej Hellmann</i>	1799			
8.	Badania genetyczne <i>Olga Haus</i>	1799			
8.1.	Cytogenetyka klasyczna.....	1799			
8.2.	Cytogenetyka molekularna.....	1800			
8.3.	Łańcuchowa reakcja polimerazy.....	1800			
8.4.	Sekwencjonowanie DNA.....	1800			

10.	Atypowa przewlekła białaczka szpikowa (nowotwór mielodysplastyczno-mieloproliferacyjny z neutrofilia)	1939
	Andrzej Hellmann, Bogdan Ochrem	1939
11.	Zespoły (nowotwory) mielodysplastyczne	1897
	Jadwiga Dwilewicz-Trojaczek, Krzysztof Małdy	1897
G.	Nowotwory układu chłonnego	1904
1.	Klasyfikacja Krzysztof Warchoła	1904
2.	Białaczki z dojrzałych limfocytów	1907
2.1.	Przewlekła białaczka limfocytowa / chłoniak z małych limfocytów	1907
	Tadeusz Robak	1907
2.1.1.	Monoklonalna limfocytowa B-komórkowa	1915
2.2.	Białaczka włochatokomórkowa Tadeusz Robak	1916
2.3.	Białaczka proliferacyjowa Tadeusz Robak	1940
2.4.	Białaczka z dużych ziarnistych limfocytów Tadeusz Robak	1940
2.5.	Białaczka/chłoniak T-komórkowy dorosłych Krzysztof Warchoła	1910
3.	Chłoniaki nie-Hodgkina	1919
3.1.	Chłoniaki nie-Hodgkina – informacje ogólne Krzysztof Warchoła	1919
3.2.	Chłoniak grudkowy Krzysztof Warchoła	1910
3.3.	Chłoniaki strefy brzożnej	1910
3.3.1.	Szeregowe chłoniak strefy brzożnej Krzysztof Warchoła	1910
3.3.2.	Węzłowy chłoniak strefy brzożnej Krzysztof Warchoła	1910
3.3.3.	Pozawęzłowy chłoniak strefy brzożnej MALT żołądka Wojciech M. Wysocki, Krzysztof Małdy	1910
3.3.4.	Pozawęzłowy chłoniak strefy brzożnej MALT pozażołądkowy Krzysztof Warchoła	1910
3.4.	Chłoniak z komórek płaszczu Krzysztof Warchoła	1910
3.5.	Chłoniaki z dużych komórek B Krzysztof Warchoła	1910
3.5.1.	Chłoniak z komórek B o wysokim stopniu złośliwości	1910
3.5.2.	Chłoniak pierwotny śródpiercia z dużych komórek B i chłoniak śródpiercia szarej strefy	1910
3.6.	Chłoniak Burkitta Krzysztof Warchoła	1910
3.7.	Chłoniaki z obwodowych komórek T i NK (węzłowe i pozawęzłowe) Krzysztof Warchoła	1910
3.7.1.	Pozawęzłowy chłoniak NK/T-komórkowy	1910
3.8.	Pierwotne chłoniaki skóry z komórek T Krzysztof Warchoła	1910
4.	Chłoniak Hodgkina Janusz Meder	1929
5.	Gammopatie monoklonalne	1935
5.1.	Gammopatie monoklonalne – informacje ogólne Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1935
5.2.	Gammopatie monoklonalne o nieokreślonym znaczeniu Krzysztof Giannopoulos, Bogdan Ochrem, Anna Dmoszyńska	1936
5.3.	Spiczak plazmocytowy Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1938
5.4.	Guz plazmocytowy odosobniony Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1947
5.5.	Amyloidoz łańcuchów lekkich immunoglobulin Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1947
5.6.	Choroba złośliwych immunoglobulin monoklonalnych (choroby złośliwych łańcuchów lekkich i ciężkich) Zbigniew Hruby, Tomasz Stompór	1947
5.7.	Zespół POEMS (spiczak osteosklerotyczny) Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1947
5.8.	Chłoniak limfoplazmocytowy / makroglobulinemia Waldenströma Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1951
5.9.	Choroby łańcuchów ciężkich Krzysztof Giannopoulos, Anna Dmoszyńska	1956
H.	Histocytozy zapalne i nowotworowe	1956
1.	Limfocytoza hemofagocytowa (zespół hemofagocytowy) Wiesław W. Jędrzejczak, Rafał Machowicz, Bogdan Ochrem	1956
2.	Histocytoza z komórek Langerhansa Dariusz Wołowicz	1956
I.	Niedobory odporności	1959
	Jacek Roliński, Tomasz Sacha, Maciej Siedlar	1959
J.	Zaburzenia hemostazy	1968
1.	Skazy krwotoczne płytkowe – informacje ogólne Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1968
2.	Nabyte małopłytkowości uwarunkowane zmniejszeniem wytwarzaniem płytek krwi Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1969
3.	Małopłytkowość immunologiczna Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1970
3.1.	Immunologiczna małopłytkowość polekowa	1976
4.	Małopłytkowość ciężowa Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1976
5.	Małopłytkowość poprzeczeniowa Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1977
6.	Małopłytkowości wrodzone Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1977
7.	Wrodzone zaburzenia czynności płytek krwi (trombocytopatie wrodzone) Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1978
7.1.	Trombocytopatie wrodzone – informacje ogólne	1978
7.2.	Zespół Bernarda i Souliera	1978
7.3.	Trombastenia Glanzmann	1978
7.4.	Płytkowy typ choroby von Willebranda (rzekoma choroba von Willebranda)	1978
7.5.	Defekty aktywności prokoagulacyjnej płytek	1978
7.6.	Zaburzenia zmienności płytkowych	1978
7.7.	Defekty struktury lub cytoskieletu białek płytkowych	1978
7.8.	Defekty (wrodzone warianty) receptorów dla rozpuszczalnych agonistów płytkowych i dla szlaków sygnałowych	1978
8.	Nabyte zaburzenia czynności płytek krwi Jerzy Windyga, Wojciech Młynarski, Krystyna Zawilska	1979
8.1.	Polekowe zaburzenia czynności płytek	1979
8.2.	Zaburzenia czynności płytek krwi w przebiegu chorób	1980
9.	Skazy krwotoczne naczyniowe Jerzy Windyga, Krystyna Zawilska	1980
10.	Choroba von Willebranda Jerzy Windyga	1982
11.	Skazy krwotoczne osocowe wrodzone Jerzy Windyga	1985
11.1.	Hemofilia A	1985
11.2.	Hemofilia B	1989
11.3.	Wrodzone niedobory innych czynników krzepnięcia	1990
12.	Nabyta hemofilia A Jerzy Windyga	1990
13.	Skazy krwotoczne osocowe nabyte Jerzy Windyga	1994
14.	Zaburzenia krzepnięcia wywołane niedoborem witaminy K Jerzy Windyga	1994
15.	Rozsiane krzepnięcie wewnątrzkrążeniowe Jerzy Windyga	1995
16.	Zaburzenia hemostazy w chorobach wątroby Jerzy Windyga, Marta Wawrzynowicz-Szczyńska	1997
17.	Mikroangiopatie zakrzepowe Jerzy Windyga	2000
17.1.	Mikroangiopatie zakrzepowe – informacje ogólne	2000
17.2.	Zakrzepowa plamica małopłytkowa	2000
17.3.	Zespół Upshaw i Schulmana (wrodzona zakrzepowa plamica małopłytkowa)	2002
17.4.	Zespół hemolityczno-mocznicykowy związany z zakażeniem	2002
17.5.	Zespół hemolityczno-mocznicykowy zależny od dopelnicza (atypowy)	2003
18.	Immunologiczna małopłytkowość zakrzepowa wywołana przez szczepienie Jerzy Windyga, Bogdan Ochrem, Jacek Mrukowicz	2005
19.	Stany nadkrzepliwości (trombofilie) Anetta Undas	2007

K. Transfuzjologia kliniczna i hemaferesa lecznicza 2013	C. Badania diagnostyczne 2038
1. Krwiolecznictwo – zasady ogólne <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2013	1. Badania laboratoryjne <i>Beata Nowak, Piotr Wiland</i> 2038
1.1. Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2013	1.1. Szybkość opadania krwinek czerwonych (odczyn Biernackiego – OB)..... 2038
1.2. Zapewnienie zgodności immunologicznej przetaczanych składników krwi <i>Bogumiła Michalewska</i> 2014	1.2. Białko C-reaktywne..... 2039
1.3. Procedura przetoczenia krwi i jej składników <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2015	1.3. Czynniki reumatoidalne..... 2040
1.4. Niepożądane reakcje poprzetoczeniowe <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2016	1.4. Przeciwciała przeciwko cytrulinowanym peptydom..... 2040
1.5. Zasady przetaczania składników krwi po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2017	1.5. Przeciwciała przeciwdrożdżowe..... 2041
1.6. Zarządzanie krwią pacjenta <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2017	1.6. Przeciwciała antyfosfolipidowe..... 2044
1.7. Postępowanie z chorymi, którzy odmawiają przetoczenia składników krwi <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2017	1.7. Przeciwciała przeciwko cytoplazmie neutrofilów..... 2045
2. Krwiolecznictwo – zasady szczegółowe <i>Magdalena Łętowska, Aleksandra Rosiek</i> 2020	1.8. Krioglobuliny..... 2046
2.1. Krew pełna konserwowana..... 2020	1.9. Składowe dopełniacza..... 2046
2.2. Koncentraty krwinek czerwonych..... 2020	1.10. Kompleksy immunologiczne..... 2047
2.2.1. Koncentrat krwinek czerwonych..... 2020	1.11. Markery obrotu kostnego..... 2047
2.2.2. Ubogoleukocytny koncentrat krwinek czerwonych..... 2021	1.11.1. Markery kościotworzenia..... 2047
2.2.3. Przemycany koncentrat krwinek czerwonych..... 2022	1.11.2. Markery resorpcji kostnej..... 2047
2.3. Koncentrat krwinek płytkowych..... 2022	2. Badania obrazowe <i>Anna Ciechomska, Jadwiga Stanisewska-Varga, Małgorzata Seiafin-Król</i> 2048
2.3.1. Ubogoleukocytny koncentrat krwinek płytkowych..... 2022	2.1. Radiogramy..... 2048
2.3.2. Przemycany koncentrat krwinek płytkowych (PKKP)..... 2024	2.2. Tomografia komputerowa..... 2054
2.3.3. Rekonstruowany koncentrat krwinek płytkowych (RKKP)..... 2024	2.3. Rezonans magnetyczny..... 2054
2.3.4. Oporność na przetaczanie koncentratów krwinek płytkowych..... 2024	2.4. Scyntygrafia..... 2055
2.4. Koncentrat granulocytny..... 2024	2.5. Ultrasonografia..... 2056
2.5. Napromieniowane składniki krwi..... 2025	3. Artroskopia <i>Władysław Manikowski, Leszek Romanowski</i> 2058
2.6. Osocze świeżo mrożone..... 2026	4. Badanie płynu stawowego <i>Irena Zimmermann-Górska</i> 2059
2.7. Krioprecypitat..... 2026	5. Densytometria kości <i>Piotr Głusko, Witold Tlustochowicz</i> 2062
2.8. Albumina..... 2027	5.1. Dwuwiązkowa absorpcjometria rentgenowa..... 2062
2.9. Immunoglobuliny..... 2027	5.2. Ilościowa tomografia komputerowa i metody ultradźwiękowe..... 2064
3. Hemaferesa lecznicza <i>Maria Bieniaszewska, Andrzej Hellmann</i> 2028	6. Badania neurofizjologiczne <i>Jużysz Huber</i> 2065
L. Przeszczepianie komórek krwiotwórczych 2030	6.1. Badanie elektromiograficzne..... 2065
<i>Jan Maciej Zaucha, Agnieszka Piekarska, Andrzej Hellmann</i> 2030	6.2. Badanie elektroneurograficzne..... 2066
VII Choroby reumatyczne	D. Choroby układowe tkanki łącznej 2065
A. Podział chorób reumatycznych 2031	1. Reumatoidalne zapalenie stawów <i>Anna Filipowicz-Sosnowska</i> 2065
<i>Irena Zimmermann-Górska</i> 2031	2. Choroba Still'a u dorosłych <i>Irena Zimmermann-Górska</i> 2081
B. Objawy podmiotowe i przedmiotowe 2032	3. Toczeń rumieniowaty układowy <i>Zbigniew Hruby, Jacek Musiał</i> 2083
1. Objawy podmiotowe <i>Irena Zimmermann-Górska</i> 2032	4. Toczeń polekowy <i>Jacek Musiał</i> 2094
1.1. Ból..... 2032	5. Zespół antyfosfolipidowy <i>Irena Zimmermann-Górska, Jacek Musiał, Jana Skrzypczak</i> 2095
1.2. Szywność..... 2032	6. Twardzina układowa <i>Stanisław Sierkowski, Matylda Sierkowska</i> 2099
2. Badanie przedmiotowe układu ruchu <i>Irena Zimmermann-Górska, Grzegorz Gonczarz</i> 2032	7. Eozynoflowe zapalenie powięzi <i>Stanisław Sierkowski, Matylda Sierkowska</i> 2107
2.1. Badanie stawów..... 2032	8. Zapalenie wielomięśniowe i skórno-mięśniowe <i>Paweł Mielnik, Hanna Chwaliska-Sadowska</i> 2109
2.1.1. Stawy kregosłupa..... 2032	9. Mieszana choroba tkanki łącznej i zespoły nakładania <i>Marzena Oleśńska, Hanna Chwaliska-Sadowska</i> 2114
2.1.2. Stawy krzyżowo-biodrowe..... 2033	10. Zapalenia naczyń <i>Jacek Musiał, Jan Sznajd, Grzegorz Gonczarz, Andrzej Szczepiński</i> 2118
2.1.3. Stawy kończyn..... 2034	10.1. Zapalenie średnich naczyń..... 2118
2.1.4. Stawy skroniowo-zuchwowe..... 2037	10.1.1. Guzowe zapalenie tętnic..... 2119
2.2. Badanie mięśni..... 2037	10.1.2. Choroba Kawasaki..... 2121
2.3. Badanie ścięgna i tkanek okołostawowych..... 2037	10.2. Zapalenie małych naczyń..... 2122
	10.2.1. Zapalenie naczyń związane z ANCA..... 2122
	10.2.2. Zapalenie małych naczyń związane z kompleksami immunologicznymi..... 2129
	10.3. Zapalenie różnych naczyń..... 2134
	10.3.1. Zapalenie naczyń w chorobie Behçeta..... 2134
	10.3.2. Zapalenie naczyń w zespole Cogana..... 2135
	10.4. Zapalenie naczyń jednego narządu..... 2135
	10.4.1. Leukocyto-klastyczne zapalenie naczyń skóry..... 2136
	10.5. Zapalenie naczyń w chorobie układowej..... 2137

10.6.	Zapalenie naczyń o prawdopodobnej etiologii	2137	L.	Choroby tkanki łącznej uwarunkowane genetycznie	2210
10.6.1.	Zapalenie naczyń związane z zakażeniem	2137	1.	Zespoły Ehlersa i Danlosa Irena Zimmermann-Górska, Grzegorz Goncerz	2210
10.6.2.	Zapalenie naczyń związane z lekami	2137	2.	Dysplazje kostno-stawowe Mariusz Korkosz	2212
10.6.3.	Zapalenie naczyń związane z nowotworem	2138	M.	Nowotwory tkanek miękkich i kości	2215
11.	Polimialgia reumatyczna Irena Zimmermann-Górska	2138	1.	Nowotwory tkanek miękkich Wojciech M. Wysocki, Piotr Rutkowski, Joanna Wysocka, Andrzej Komorowski	2215
12.	Zespół Sjögrena Irena Zimmermann-Górska	2139	2.	Mięsaki kości Piotr Rutkowski	2215
E.	Zapalenia stawów z zajęciem stawów kręgosłupa	2143	N.	Inne choroby układu ruchu	2215
1.	Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa Irena Zimmermann-Górska	2143	1.	Zmiany w układzie ruchu związane z zaburzeniami hormonalnymi Eugeniusz Józef Kucharz	2215
2.	Łuszczykowe zapalenie stawów Eugeniusz Józef Kucharz, Jacek Szechtowski	2150	1.1.	Zmiany w układzie ruchu związane z cukrzycą	2215
3.	Reaktywne zapalenie stawów Brygida Kwiatkowska	2156	1.2.	Zmiany w układzie ruchu związane z chorobami tarczycy	2216
4.	Zapalenia stawów w przebiegu nieswoistych chorób zapalnych jelit Piotr Wiland, Jacek Szechtowski	2160	1.2.1.	Zmiany w przebiegu tyreotoksykozy	2217
F.	Choroba zwyrodnieniowa stawów	2162	1.2.2.	Zmiany w przebiegu niedoczynności tarczycy	2217
Irena Zimmermann-Górska, Leszek Szczepański	2162		1.3.	Zmiany w układzie ruchu towarzyszące zaburzeniom wydzielania glikokortykosteroidów	2218
G.	Infekcyjne (septyczne) zapalenie stawów	2171	1.3.1.	Zmiany w przebiegu zespołu Cushinga	2218
Mariusz Korkosz	2171		1.3.2.	Zmiany w przebiegu niedoczynności kory nadnerczy	2218
H.	Choroby związane z obecnością kryształów	2174	2.	Zaburzenia układu krwiotwórczego w chorobach reumatycznych Maria Podolak-Dawidiuk	2218
Irena Zimmermann-Górska	2174		3.	Martwica jałowa kości Mariusz Korkosz	2220
1.	Dna moczanowa	2174	4.	Osteoartropatia przerostowa Irena Zimmermann-Górska	2222
2.	Choroby wywołane przez kryształy pirofosforanu wapnia	2180	5.	Amyloidoza (skrobiawica) Anna Filipowicz-Sosnowska	2224
3.	Zapalenia stawów wywołane przez apatyty	2182	6.	Rumień guzowaty Irena Zimmermann-Górska	2226
4.	Inne odczyn zapalny w stawach wywołane przez kryształy	2182	7.	Zapalenie tkanki tłuszczowej Irena Zimmermann-Górska	2228
I.	Choroby metaboliczne kości	2183	O.	Kinezyterapia w chorobach układu ruchu	2229
1.	Osteoporoza Piotr Głusko, Witold Tlustochowicz	2183	Barbara Krysko	2229	
2.	Osteomalacja Piotr Głusko, Witold Tlustochowicz	2189	1.	Metody i techniki kinezyterapii	2229
3.	Choroba Pageta Mariusz Korkosz	2191	2.	Usprawnianie w różnych okresach choroby	2230
J.	Reumatyzm tkanek miękkich	2194	VIII	Choroby alergiczne	
1.	Tendinopatie Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska	2194	A.	Patofizjologia i klasyfikacja chorób alergicznych	2233
1.1.	Tendinopatie kończyny górnej	2194	Maciej Chałubiński, Marek Ł. Kowalski	2233	
1.2.	Tendinopatie kończyny dolnej	2195	1.	Rodzaje nadwrażliwości	2233
2.	Zapalenia kaletki maziowych Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska	2195	2.	Alergia atopowa	2234
3.	Fibromialgia Włodzimierz Samborski, Przemysław Keczmer, Grzegorz Goncerz, Dorota Sikorska	2196	3.	Endotypy chorób z nadwrażliwości (alergicznymi)	2237
4.	Zespoły bólowe kręgosłupa Andrzej Maciejczak, Grzegorz Goncerz	2198	4.	Alergie IgE-zależne nieatopowe	2238
K.	Zaburzenia nerwowo-naczyniowe	2202	5.	Nazewnictwo chorób z nadwrażliwości	2238
Eugeniusz Józef Kucharz, Grzegorz Goncerz	2202		B.	Badania diagnostyczne	2240
1.	Neuropatie uciskowe nerwów obwodowych	2202	1.	Badania laboratoryjne	2240
1.1.	Zespół otworu górnego klatki piersiowej	2203	1.1.	Immunoglobuliny klasy E (IgE) Jerzy Kruszewski	2240
1.2.	Neuropatie uciskowe nerwu pośrodkowego	2203	1.2.	Eozynofile we krwi obwodowej i wydzielinach Jerzy Kruszewski	2241
1.2.1.	Zespół mięśnia nawrotnego obłego	2203	1.3.	Tryptaza Jerzy Kruszewski	2242
1.2.2.	Zespół cieśni nadgarstka	2204	1.4.	Histamina, metylohistamina i diaminooxysydzyna Jerzy Kruszewski	2242
1.3.	Zespół nerwu międzykostnego przedniego	2204	1.5.	Test aktywacji bazyliofilów Ewa Czarnobilska, Małgorzata Bulanda	2243
1.4.	Neuropatie uciskowe nerwu łokciowego	2204	1.6.	Inhibitor składowej C1 układu dopełniacza Jerzy Kruszewski	2243
1.4.1.	Zespół kanału łokciowego	2204	1.7.	Kompleksy immunologiczne Jerzy Kruszewski	2244
1.4.2.	Zespół kanału nadgarstka nerwu łokciowego	2205	2.	Testy skórne Jerzy Kruszewski	2244
1.5.	Zespół nerwu skórno przedniego	2205	2.1.	Testy skórne punktowe i śródskórne	2244
1.6.	Meralgia z parestezjami	2205	2.2.	Testy platkowe	2247
1.7.	Zespół kanału stepu	2205	3.	Proby prowokacyjne Jerzy Kruszewski	2248
1.8.	Metatarsalgia Mortona	2205	3.1.	Proba prowokacyjna donosowa	2248
1.9.	Inne rzadkie zespoły uciskowe	2206			
2.	Zespół wieloogłowego bólu miejscowego	2206			

IX

Wybrane choroby układu nerwowego

3.2.

Próby prowokacyjne z lekami

2249

3.2.1.

Próba prowokacyjna z kwasem acetylosalicylowym

2249

3.3.

Próba dospójkowa

2250

3.4.

Próba z żywym owadem

2250

4.

Badanie cytologiczne wymazu z nosa

Jerzy Kruszkowski

2305

C.

Anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny

Ewa Cichocka-Jarosz, Łukasz Błażowski, Jerzy Kruszkowski

2251

D.

Nadwrażliwość na leki

Aleksandra Wardzińska, Joanna S. Makowska, Barbara Bienkiewicz, Marek L. Kowalski

2259

E.

Choroba posurowicza

Barbara Rogala, Ewa Cichocka-Jarosz

2268

F.

Alergiczny nieżyt nosa

Monika Świerczyńska-Krepa, Barbara Rogala, Jan Brożek, Andrzej Emeryk, Magdalena Arcimowicz

2270

G.

Alergiczne choroby oczu

Ewa Bogacka, Anna Groblewska

2305

1.

Alergiczne zapalenie spojówek

2305

2.

Inne choroby powierzchni oka z nadwrażliwości alergicznej

2305

3.

Choroby powierzchni oka z nadwrażliwości niealergicznej

2305

H.

Alergiczne choroby skóry

Jacek Szepietowski, Wiesław Głiński

2280

1.

Pokrzywka

2280

2.

Atopowe zapalenie skóry

2305

3.

Kontaktowe zapalenie skóry

2306

4.

Skórne objawy alergii na leki

2287

I.

Obrzęk naczynioruchowy

Roman J. Nowicki, Grzegorz Porebski

2290

J.

Zespół aktywacji mastocytów

Marek Niedoszytko

2303

K.

Alergie na jady owadów

Marek Jutel, Ewa Cichocka-Jarosz

2297

L.

Zasady swoistej immunoterapii alergenowej

Barbara Rogala, Ewa Cichocka-Jarosz

2306

A.

Badania diagnostyczne

2304

1.

Objawy podmiotowe i przedmiotowe

2305

1.1.

Objawy podmiotowe

Grażyna Zwiolińska

2305

1.1.1.

Ból

2305

1.1.2.

Parestezje

2305

1.1.3.

Zawroty głowy i zaburzenia równowagi

2305

1.1.4.

Zaburzenia czynności ruchowych

2305

1.1.5.

Zaburzenia widzenia

2305

1.1.6.

Zaburzenia snu

2305

1.2.

Objawy przedmiotowe

Grażyna Zwiolińska

2305

1.2.1.

Zaburzenia czucia powierzchniowego, głębokiego i wibracji

2305

1.2.2.

Zaburzenia czynności ruchowych

2305

1.2.3.

Zaburzenia świadomości

2305

1.2.4.

Afazja, apraksja, agnozja i zaburzenia uwagi

2305

1.2.5.

Zaburzenia pamięci

2305

1.2.6.

Zaburzenia węchu i smaku

2305

1.2.7.

Zaburzenia czynności narządu wzroku

2305

1.2.8.

Zaburzenia czynności zwieraczy

2305

1.3.

Objawy oponowe

Witold Przyjałkowski

2305

1.4.

Zespół zwiększonego ciśnienia wewnątrzczaszkowego

Grażyna Zwiolińska

2305

G.

Stwardnienie rozsiane

Anna Członkowska, Dagmara Mirowska-Guzel

2320

H.

Choroby układu nerwowo-mięśniowego

2327

1.

Uszkodzenie komórki rogu przedniego

Grażyna Zwiolińska

2327

1.1.

Stwardnienie zanikowe boczne

2327

1.2.

Rdzeniowy zanik mięśni

2327

2.

Uszkodzenie nerwu obwodowego (neuropatie)

Grażyna Zwiolińska

2327

2.1.

Ostra zapalna poliradikuloneuropatia demielinizacyjna (zespół Guillaina i Barrégo)

2327

2.2.

Przewlekła zapalna poliradikuloneuropatia demielinizacyjna

2328

2.3.

Neuropatie paranowotworowe

2329

2.4.

Neuropatie spowodowane leczeniem przeciwnowotworowym lub naciekaniem nowotworu

2329

2.5.

Dziedziczne neuropatie ruchowo-czułowe

2329

3.

Choroby złącza nerwowo-mięśniowego

Grażyna Zwiolińska

2329

3.1.

Miastenia

2329

3.2.

Zespół miasteniczny Lamberta i Eatona

2329

3.3.

Botulizm

2332

IX Wybrane choroby układu nerwowego

A.	Badania diagnostyczne				
1.	Objawy podmiotowe i przedmiotowe				
1.1.	Objawy podmiotowe	Grażyna Zwiolińska			
1.1.1.	Ból				
1.1.2.	Parestezie				
1.1.3.	Zawroty głowy i zaburzenia równowagi				
1.1.4.	Zaburzenia czynności ruchowych				
1.1.5.	Zaburzenia widzenia				
1.1.6.	Zaburzenia snu				
1.2.	Objawy przedmiotowe	Grażyna Zwiolińska			
1.2.1.	Zaburzenia czucia powierzchniowego, głębokiego i wibracji				
1.2.2.	Zaburzenia czynności ruchowych				
1.2.3.	Zaburzenia świadomości				
1.2.4.	Afazio, apraksja, agnozja i zaburzenia uwagi				
1.2.5.	Zaburzenia pamięci				
1.2.6.	Zaburzenia węchu i smaku				
1.2.7.	Zaburzenia czynności narządu wzroku				
1.2.8.	Zaburzenia czynności zwieraczy				
1.3.	Objawy oponowe	Witold Przyjałkowski			
1.4.	Zespół zwiększonego ciśnienia wewnątrzczaszkowego	Grażyna Zwiolińska			

B. Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób zakaźnych	2398
1. Cele i zasady badania mikrobiologicznego <i>Anna Przondo-Mordarska</i>	2398
2. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń bakteryjnych <i>Anna Przondo-Mordarska, Zofia Zwolska, Ewa Augustynowicz-Kopeć, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek</i>	2398
2.1. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń bakteriami atypowymi <i>Katarzyna Pancer</i>	2404
3. Diagnostyka zakażeń grzybiczych <i>Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek, Barbara Podsiadło, Elżbieta Ochman</i>	2406
4. Diagnostyka zakażeń wirusowych <i>Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek</i>	2409
5. Diagnostyka zarażeń pasożytniczych <i>Anna Przondo-Mordarska, Gajane Martirosian, Elżbieta Rozynek</i>	2410
C. Zasady leczenia przeciwdrobnoustrojowego	2412
1. Zasady leczenia przeciwdrobnoustrojowego – informacje ogólne <i>Waleria Hryniewicz</i>	2412
1.1. Metody leczenia przeciwdrobnoustrojowego <i>Elżbieta Rozynek</i>	2413
1.2. Zasady wyboru leku <i>Elżbieta Rozynek</i>	2413
1.3. Monitorowanie leczenia i przyczyny niepowodzenia <i>Elżbieta Rozynek</i>	2414
1.4. Badanie mikrobiologiczne a skuteczność kliniczna leku <i>Elżbieta Rozynek</i>	2415
1.5. Oporność bakterii na antybiotyki <i>Elżbieta Rozynek</i>	2416
2. Leki przeciwbakteryjne <i>Waleria Hryniewicz</i>	2417
2.1. Antybiotyki β-laktamowe <i>Elżbieta Rozynek</i>	2417
2.1.1. Penicyliny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2418
2.1.2. Cefalosporyny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2419
2.1.3. Monobaktamy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2420
2.1.4. Karbapenemy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2421
2.2. Makrolidy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2422
2.3. Ketolidy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2423
2.4. Linkozamidy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2424
2.5. Oksazolidyny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2425
2.6. Fluorochinolony <i>Elżbieta Rozynek</i>	2426
2.7. Glikopeptydy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2427
2.8. Tetracykliny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2428
2.9. Aminoglikozydy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2429
2.10. Kotrimoksazol i trimetoprim <i>Elżbieta Rozynek</i>	2430
2.11. Chloramfenikol <i>Elżbieta Rozynek</i>	2431
2.12. Metronidazol i tynidazol <i>Elżbieta Rozynek</i>	2432
2.13. Streptograminy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2433
2.14. Lipopeptydy <i>Elżbieta Rozynek</i>	2434
2.15. Antybiotyki makrocykliczne o wąskim spektrum działania <i>Elżbieta Rozynek</i>	2435
2.16. Ryfamycyny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2436
2.17. Polimiksyyny <i>Elżbieta Rozynek</i>	2437
2.18. Nitrofurany <i>Elżbieta Rozynek</i>	2438
2.19. Fosfomicyna <i>Elżbieta Rozynek</i>	2439
3. Leki przeciwwirusowe <i>Milosz Parczewski</i>	2440
3.1. Wirocydy <i>Milosz Parczewski</i>	2441
3.2. Wirostatyki <i>Milosz Parczewski</i>	2442
3.3. Przeciwciała monoklonalne o działaniu przeciwwirusowym <i>Milosz Parczewski</i>	2443
3.4. Leki immunomodulujące stosowane w leczeniu zakażeń wirusowych <i>Milosz Parczewski</i>	2444
4. Leki przeciwgrzybicze <i>Waleria Hryniewicz</i>	2445
4.1. Azole <i>Waleria Hryniewicz</i>	2446
4.1.1. Flukonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2447
4.1.2. Itrakonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2448
4.1.3. Worykonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2449
4.1.4. Ketokonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2450
4.1.5. Pozakonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2451
4.1.6. Izawukonazol <i>Waleria Hryniewicz</i>	2452
4.2. Polieni <i>Waleria Hryniewicz</i>	2453
4.3. Echinokandyny <i>Waleria Hryniewicz</i>	2454
4.3.1. Kaspofungina <i>Waleria Hryniewicz</i>	2455
4.3.2. Anidulafungina <i>Waleria Hryniewicz</i>	2456
4.3.3. Mykafungina <i>Waleria Hryniewicz</i>	2457
4.4. Analogi nukleozydów <i>Waleria Hryniewicz</i>	2458
5. Leki przeciw pasożytom <i>Waleria Hryniewicz</i>	2459
5.1. Leki przeciw pierwotniakom <i>Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak</i>	2460
5.1.1. Leki przeciwmalarzyne <i>Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak</i>	2461
5.1.2. Leki przeciw toksoplazmzie <i>Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak</i>	2462
5.1.3. Inne leki przeciw pierwotniakom <i>Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak</i>	2463
5.2. Leki przeciw robakom płaskim i nicieniom <i>Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak</i>	2464
5.3. Leki przeciwko ekto Pasożytom <i>Jacek Szepietowski, Joanna Salomon</i>	2465
D. Choroby wirusowe	2412
1. Choroby wirusowe – informacje ogólne <i>Milosz Parczewski</i>	2412
2. Choroba przebiegniowa (przebiegniowa) <i>Andrzej Gładysz, Piotr Sawiec</i>	2412
3. Choroby wywołane przez parwowirusa B19 <i>Magdalena Marczyńska, Piotr Sawiec</i>	2413
4. Gorączka chikungunya <i>Agnieszka Wroczyńska</i>	2414
5. Grypa <i>Ernest Kuchar, Jacek Mrukowicz, Andrzej Gładysz, Piotr Sawiec</i>	2413
6. Japońskie zapalenie mózgu <i>Agnieszka Wroczyńska</i>	2414
7. Odkleszczowe zapalenie mózgu (syn. śródkiroweuropejskie lub wczesnoletnie) <i>Robert Flisiak</i>	2420
8. Odra <i>Leszek Szenborn, Piotr Sawiec</i>	2422
9. Różyczka <i>Leszek Szenborn, Bożena Dubiel</i>	2424
10. Świnka (nagminne zapalenie przyśpicznicy) <i>Leszek Szenborn, Bożena Dubiel</i>	2425
11. Wirusowe gorączki krwotoczne <i>Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer</i>	2426
11.1. Wirusowe gorączki krwotoczne – informacje ogólne <i>Anna Kuna, Agnieszka Wroczyńska, Weronika Rymer</i>	2427
11.2. Dengi <i>Agnieszka Wroczyńska</i>	2428
11.3. Żółta gorączka <i>Agnieszka Wroczyńska</i>	2429
11.4. Zakażenie wirusem gorączki krwotocznej ebola <i>Agnieszka Wroczyńska, Piotr Kajfasz</i>	2430
12. Wścieklizna <i>Piotr Kajfasz</i>	2431
13. Zakażenia adenowirusowe <i>Ernest Kuchar</i>	2432
14. Zakażenia herpeswirusami <i>Ernest Kuchar</i>	2433
14.1. Zakażenia herpeswirusami – informacje ogólne <i>Weronika Rymer</i>	2434
14.2. Ospa wietrzna <i>Ewa Duszczak, Bożena Dubiel</i>	2435
14.3. Półpasiec <i>Piotr Zaborowski</i>	2436
14.4. Zakażenie wirusem cytomegalii (CMV) <i>Weronika Rymer</i>	2437
14.5. Zakażenie wirusem Epstein-Barr (EBV) <i>Magdalena Marczyńska, Piotr Sawiec, Weronika Rymer</i>	2438
14.5.1. Mononukleozę zakaźną <i>Magdalena Marczyńska, Piotr Sawiec, Weronika Rymer</i>	2439
14.6. Zakażenie HHV-6 i HHV-7 <i>Agnieszka Matkowska-Kojan</i>	2440
14.7. Zakażenie HHV-8 <i>Justyna Kowalska</i>	2441
14.8. Zakażenie wirusem opryszczki zwykłej <i>Piotr Zaborowski, Piotr Sawiec</i>	2442
15. Zakażenia koronawirusowe <i>Ernest Kuchar</i>	2443
15.1. Zakażenia koronawirusowe – informacje ogólne <i>Agnieszka Wroczyńska, Weronika Rymer</i>	2444
15.2. COVID-19 (choroba spowodowana przez SARS-CoV-2) <i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Milosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz</i>	2445

15.3.	Błyskowschodni zespół niewydolności oddechowej (MERS) Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Miłosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz	245b
15.4.	Zespół ostrej niewydolności oddechowej (SARS) Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska, Miłosz Parczewski, Filip Mejza, Jacek Mrukowicz	245f
16.	Zakażenia pokwirusami	2473m
16.1.	Zakażenia pokwirusami – informacje ogólne Anna Moniuszko-Malinowska	2473b
16.2.	Mięczak zakaźny Weronika Rymer, Piotr Sawiec, Andrzej Gładysz	2473m
16.3.	Ospa krowia Anna Moniuszko-Malinowska	2473m
16.4.	Mpox (d. ospa małpia) Anna Moniuszko-Malinowska	2473m
16.5.	Ospa owcza Anna Moniuszko-Malinowska	2473v
16.6.	Ospa prawdziwa Anna Moniuszko-Malinowska	2473v
17.	Zakażenia poliowirusami Weronika Rymer	2473v
17.1.	Zakażenia poliowirusami – informacje ogólne	2473c
17.2.	Zakażenia JCV	2473y
17.3.	Zakażenia BKV	2473b
18.	Zakażenia wirusami Coxsackie i innymi enterowirusami Małgorzata Inglot	2473b
18.1.	Zakażenia wirusami Coxsackie i innymi enterowirusami – informacje ogólne	2473p
18.2.	Nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis)	2473v
18.3.	Zakażenia wirusami Coxsackie	2473b
19.	Zakażenie wirusem Zachodniego Nilu Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska	2473d
20.	Zakażenie HPV Magdalena Leszczyszyn-Pynka	2473z
21.	Zakażenie HTLV Miłosz Parczewski	2473p
22.	Zika Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska	2473f
E.	Wybrane choroby bakteryjne	2457
1.	Choroby bakteryjne – informacje ogólne Katarzyna Fleischer-Siępińska	2441n
2.	Bartonellozy	2459q
2.1.	Bartonellozy – informacje ogólne Jolanta Niścigorska-Olsen	2459l
2.2.	Angiomatoza bakteryjna Jolanta Niścigorska-Olsen	2459i
2.3.	Choroba Carriona Małgorzata Paul	2459c
2.4.	Choroba kociego pazura Jolanta Niścigorska-Olsen	2459b
2.5.	Gorączka okopowa Jolanta Niścigorska-Olsen	2459m
2.6.	Plamica wątrobowca Jolanta Niścigorska-Olsen	2459j
3.	Brucelloza Jolanta Niścigorska-Olsen	2459b
4.	Choroby przenoszone drogą płciową	2459u
4.1.	Choroby przenoszone drogą płciową – informacje ogólne Maciej Pastuszek	2459p
4.2.	Kila Anna Wojaś-Pelc, Maciej Pastuszek, Andrzej Jaworek	2459z
4.3.	Rzeżączka Aleksandra Batorycka-Baran	2459z
4.4.	Zakażenie chlamydowe przenoszone drogą płciową Aleksandra Batorycka-Baran	2459z
4.5.	Ziarnica weneryczna pachwin Aleksandra Batorycka-Baran	2459z
5.	Dur brzuszny i paradyru (gorączka jelitowa, zespół durowy) Piotr Zaborowski	2459e
5.1.	Dur brzuszny	2459e
6.	Dżuma Katarzyna Sikorska	2459f
7.	Gorączka od ugryzienia przez szczura Weronika Rymer	2459k
8.	Gorączka Q Ernest Kuchar	2459v
9.	Jersinioza Miłosz Parczewski	2459c
10.	Martwicze zapalenia powięzi Magdalena Leszczyszyn-Pynka, Monika Bociąga-Jasik	2459f
11.	Melioidoza Małgorzata Sulima	2459k
12.	Nokardioza Bogusław Aksak-Wąs	2459j
13.	Nosaczica Weronika Rymer	2459k
14.	Pastereloza Jolanta Niścigorska-Olsen	2459j
15.	Promienica Monika Bociąga-Jasik	2459j
16.	Różyczka Monika Bociąga-Jasik	2459j
17.	Tularemia Jolanta Niścigorska-Olsen	2459j
18.	Waglik Monika Bociąga-Jasik	2459j
19.	Zakażenia Clostridium	2457f
19.1.	Zakażenia Clostridium – informacje ogólne Martyna Biała, Marzena Bartosiewicz	2457m
19.2.	Zatrucie toksyną botulinową (botulizm, zatrucie jadem kierbasianym) Robert Flisiak, Piotr Sawiec	2457f
19.3.	Tępez Robert Flisiak, Bartosz Szeleń, Jacek Mrukowicz	2460b
19.4.	Zgorzeł gazowa Monika Bociąga-Jasik	2460z
20.	Zakażenia gronkowcowe Tomasz Śmiatacz, Waleria Hryniewicz	2462b
21.	Zakażenia krętkami	2468b
21.1.	Zakażenia krętkami – informacje ogólne Bogusław Aksak-Wąs	2468f
21.2.	Borelioza z Lyme Robert Flisiak, Jacek Szechiński	2468b
21.3.	Dur powrotny przenoszony przez kleszcze Jerzy Jaroszewicz	2468y
21.4.	Dur powrotny przenoszony przez wszy Anna Grzeszczuk	2468h
21.5.	Krętkowice endemiczne Natalia Kulawiak, Natalia Zgud-Jankowska	2468v
21.5.1.	Bejel	2468z
21.5.2.	Pinta	2468h
21.5.3.	Malinica	2468z
21.6.	Leptospiroza Marta Wawrzynowicz-Szczyńska	2468k
22.	Wybrane zakażenia paciorkowcowe	2473f
22.1.	Zakażenia paciorkowcowe – informacje ogólne Patrycja Leśnik, Marzena Bartosiewicz	2473z
22.2.	Plonica (szkarlatyna) Magdalena Leszczyszyn-Pynka	2473d
22.3.	Róża Magdalena Leszczyszyn-Pynka	2473f
23.	Zakażenia przecinkowcami	2473j
23.1.	Zakażenie Vibrio cholerae (cholera) Piotr Kajfasz	2473y
23.2.	Zakażenie Vibrio vulnificus Bogusław Aksak-Wąs	2473w
23.3.	Zakażenie Vibrio parahaemolyticus Bogusław Aksak-Wąs	2473z
24.	Zakażenia riksytami i innymi bakteriami wewnątrzkomórkowymi	2473s
24.1.	Zakażenia riksytami i innymi bakteriami wewnątrzkomórkowymi – informacje ogólne Piotr Zaborowski, Weronika Rymer	2473q
24.2.	Anaplazmoza Robert Flisiak	2473z
24.3.	Dur plamiste Piotr Zaborowski, Weronika Rymer	2473v
24.3.1.	Dur endemiczny, zaroślowy	2473m
24.3.2.	Dur mysi, endemiczny	2473m
24.3.3.	Dur wyspowy epidemiczny, choroba Brill i Zinssera	2473j
24.4.	Erichioza (ludzka erlichioza monocytowa) Jerzy Jaroszewicz	2473x
24.5.	Gorączki plamiste Piotr Zaborowski, Weronika Rymer	2473v
24.5.1.	Afrykańska gorączka kleszczowa	2473d
24.5.2.	Dalekowschodnia gorączka plamista	2473z
24.5.3.	Gorączka plamista Flinders Island	2473w
24.5.4.	Gorączka plamista Gór Skalistych	2473p
24.5.5.	Gorączka plamista przenoszona przez pchły	2473k
24.5.6.	Gorączka plamista śródziemnomorska	2473q
24.5.7.	Japońska gorączka plamista	2473p
24.6.	Ospa riksytowa Piotr Zaborowski, Weronika Rymer	2473q
24.7.	Zakażenie R. parkei Piotr Zaborowski, Weronika Rymer	2473j
25.	Trąd Anna Kuna	2473d
F.	Choroby grzybicze	2475
1.	Grzybicze skóry, paznokci i błon śluzowych Anita Hryniewicz-Gwóźdź	2475c
1.1.	Dermatofitozy	2475c

1.2.	Kandydoza (drożdżycza, kandydiąza) powierzchowna.....	©ckk	3.2.	Nużycza Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	©chd
1.3.	Łupież pstry.....	©ckl	3.3.	Świerzb Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	©chb
1.4.	Zakażenia przez grzyby dimorficzne.....	©squ	3.4.	Wszawica Jacek Szepietowski, Joanna Salomon.....	©chc
1.4.1.	Zakażenia przez grzyby dimorficzne – informacje ogólne.....	©ckm	H. Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego.....	2493	
1.4.2.	Sporotrichoza.....	©bmk	1.	Ostre ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych Witold Przyjałkowski.....	2493
2.	Grzybicze układowe.....	2475	2.	Bakteryjne nieropne zapalenia ośrodkowego układu nerwowego Witold Przyjałkowski.....	2499
2.1.	Grzybicze układowe – informacje ogólne Weronika Rymer, Bogdan Ochrem.....	©trmj	3.	Gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu Witold Przyjałkowski.....	2499
2.2.	Histoplasmoza Piotr Zaborowski, Weronika Rymer.....	©laec	4.	Wirusowe zapalenia ośrodkowego układu nerwowego Witold Przyjałkowski.....	2501
2.3.	Kandydoza (drożdżycza, kandydiąza) Jwona Gielniak.....	2475	5.	Grzybicze ośrodkowego układu nerwowego Witold Przyjałkowski.....	©a3f
2.4.	Kryptokokoza (toruloza, drożdżycza europejska) Miłosz Parczewski.....	©ci2	6.	Ograniczone zakażenia mózgu Witold Przyjałkowski.....	©cgy
2.5.	Mukomikoza (zygomikoza) Weronika Rymer.....	©ci3	6.1.	Ropniak podtwardówkowy.....	©aeh
2.6.	Inne grzybicze układowe Weronika Rymer, Bogdan Ochrem.....	©x2z	6.2.	Ropień mózgu.....	©a4v
G. Choroby pasożytnicze.....	2479		7.	Zarażenia pasożytnicze ośrodkowego układu nerwowego Małgorzata Paul.....	©cm5
1.	Choroby pierwotniakowe.....	2479	7.1.	Neglerioza.....	©au5
1.1.	Choroby pierwotniakowe – informacje ogólne Jerzy Stefaniak.....	©zso	7.2.	Ziarninakiowe pętlakowe zapalenie mózgu.....	©aue
1.2.	Babeszjoza Jerzy Jaroszewicz.....	©auw	I. Zakażenia u osób z niedoborem odporności Weronika Rymer, Bogdan Ochrem.....	©zng	
1.3.	Balanitidoza Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska.....	©cjb	J. Zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS) Bartosz Szetela, Brygida Knyż, Jacek Gąsiorowski.....	2506	
1.4.	Blastocystoza Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska.....	©cja	K. Gorączka o nieznanej przyczynie Piotr Zaborowski.....	2520	
1.5.	Giardioza Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2479	L. Zakażenia szpitalne Tomasz Ożorowski, Waleria Hryniewicz.....	2530	
1.6.	Leishmanioza Agnieszka Wroczyńska, Piotr Zaborowski.....	©a3b	1.	Zakażenia szpitalne – informacje ogólne.....	2530
1.7.	Malaria (zimnica) Agnieszka Wroczyńska, Wacław Nahorski.....	©nd7	2.	Zakażenia związane z cewnikiem donaczyniowym.....	2533
1.8.	Pętlakowe zapalenie rogówki Małgorzata Paul.....	©ofc	3.	Inne zakażenia szpitalne.....	2535
1.9.	Pętlakowica Tomasz Mach, Agnieszka Wroczyńska.....	2481	L. Sepsa i wstrząs septyczny Roman Jaeschke, Miłosz Janowski, Andrzej Kübler.....	2536	
1.10.	Sarkocystoza Agnieszka Wroczyńska.....	©umk	M. Postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie wirusowe przenoszone drogą krwi Weronika Rymer, Brygida Knyż, Jacek Juszyk.....	2545	
1.11.	Toksoplazmoza Małgorzata Paul, Elżbieta Kacprzak.....	2483	N. Immunoprofilaktyka chorób zakaźnych u dorosłych Jacek Wysocki, Jacek Mrukowicz, Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska.....	2550	
1.12.	Trypanosomoza afrykańska (śpiączka afrykańska) Małgorzata Paul.....	©cho	1.	Immunoprofilaktyka chorób zakaźnych u dorosłych – informacje ogólne.....	2550
1.13.	Trypanosomoza amerykańska (trypanosomoza południowoamerykańska, choroba Chagasa) Małgorzata Paul.....	©cha	1.1.	Rodaje immunoprofilaktyki.....	2550
1.14.	Zarażenie rzęsiestkiem pochwowym (rzęsistkowica) Przemysław Ciechanowski.....	©gird	1.2.	Szczepionki.....	2551
2.	Robaczyce.....	2486	1.2.1.	Klasyfikacja szczepionek.....	2551
2.1.	Robaczyce – informacje ogólne Jerzy Stefaniak.....	©miw	1.2.2.	Skład szczepionek.....	2551
2.2.	Anisakioza Agnieszka Wroczyńska.....	©cli	1.2.3.	Niepożądane odczyny poszczepienne.....	2552
2.3.	Bąblowica.....	©S4g	1.2.4.	Przeciwwskazania uniwersalne do szczepień.....	2552
2.3.1.	Bąblowica jednojamowa (echinokokoza) Jerzy Stefaniak, Krystyna Frąckowiak, Krzysztof Kacmarek.....	©b5e	1.2.5.	Postępowanie przed szczepieniem i po szczepieniu.....	2554
2.3.2.	Bąblowica wielojamowa (alweokokoza) Jerzy Stefaniak, Elżbieta Kacprzak.....	©b6e	1.2.6.	Opacowanie indywidualnego kalendarza szczepień.....	2556
2.4.	Dirofilarioza Małgorzata Paul.....	©ckd	1.2.7.	Dokumentacja szczepień.....	2556
2.5.	Fascjeloza Małgorzata Paul.....	©cdh	2.	Program szczepień dla dorosłych.....	2557
2.6.	Filariozy Piotr Zaborowski.....	©b6v	2.1.	Szczepionki przeciwko chorobom wirusowym.....	2557
2.7.	Glistnica Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2486	2.1.1.	COVID-19.....	2557
2.8.	Owsica Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2488	2.1.2.	Grypa.....	2563
2.9.	Paragonimioza Małgorzata Paul, Elżbieta Kacprzak.....	©cke	2.1.3.	Japońskie zapalenie mózgu.....	2563
2.10.	Schistosomoza Piotr Zaborowski, Agnieszka Wroczyńska.....	©aeb	2.1.4.	Mpox (d. ospa malpia).....	2564
2.11.	Tasiemczyce Tomasz Mach, Szymon Nowak, Jerzy Stefaniak.....	2489	2.1.5.	Nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis).....	2564
2.12.	Tegoryjczyca Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska.....	©byd	2.1.6.	Odkleszczowe zapalenie mózgu.....	2565
2.13.	Toksokaroza Małgorzata Paul, Jerzy Stefaniak.....	©ap6			
2.14.	Trichurioza (włosogłowica) Jerzy Stefaniak, Matylda Kludkowska.....	©cdi			
2.15.	Wągrzyca (cystycerkoza) Małgorzata Paul, Elżbieta Kacprzak.....	©atz			
2.16.	Węgorzyca (strongyloidoza) Małgorzata Paul.....	©auq			
2.17.	Włośnica Karolina Mrówka, Jerzy Stefaniak, Łukasz Pielok.....	2490			
2.18.	Wysypka pływaków Małgorzata Paul.....	©cin			
2.19.	Zespół larwy skórnej wędrującej Jerzy Stefaniak, Karolina Mrówka.....	©ckj			
3.	Zarażenia ektopasożytami.....	©c5			
3.1.	Muszyce Jerzy Stefaniak, Szymon Nowak.....	©ckf			

2.1.7.	Odra, świnka i różyczka	2565	D.	Zaburzenia gospodarki potasowej	2609
2.1.8.	Ospa wietrzna	2566		<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2609
2.1.9.	Półpasiec	2566	1.	Fizjologia	2609
2.1.10.	Wirus brodawczaka ludzkiego (HPV)	2567	2.	Hipokaliemia	2610
2.1.11.	Wścieklizna	2567	3.	Hiperkaliemia	2611
2.1.12.	WZW typu A	2569	E.	Zaburzenia gospodarki magnezowej	2614
2.1.13.	WZW typu B	2569		<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2614
2.1.14.	Żółta gorączka	2571	1.	Fizjologia	2614
2.2.	Szczepionki przeciwko chorobom bakteryjnym	2571	2.	Hipomagnezemia	2614
2.2.1.	Blonica i tężec	2571	3.	Hipermagnezemia	2616
2.2.2.	Cholera	2572	F.	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej i witaminy D	2617
2.2.3.	Dur brzuszny	2572		<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2617
2.2.4.	Krzusiec	2572	1.	Fizjologia	2617
2.2.5.	Meningokoki	2573	2.	Hipokaliemia	2618
2.2.6.	Pneumokoki	2573	3.	Hiperkaliemia	2619
3.	Szczepienia w określonych grupach osób	2575	4.	Hipofosfatemia	2621
3.1.	Szczepienia przed podróżą zagranicą	2575	5.	Hiperfosfatemia	2622
3.2.	Szczepienie osób z niedoborem odporności	2575	6.	Witamina D	2623
3.2.1.	Szczepienie osób po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych	2578	G.	Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej	2626
3.2.2.	Szczepienie osób leczonych onkologicznie	2579		<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2626
3.2.3.	Szczepienie osób z dysfunkcją śledziony (asplenia, hiposplenizm)	2579	1.	Fizjologia	2626
3.2.4.	Szczepienie osób z chorobami autoimmunologicznymi leczonych immunosupresyjnie lub lekami biologicznymi	2580	2.	Wpływ zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej na metabolizm	2629
3.2.5.	Szczepienie osób z pierwotnymi niedoborami odporności	2581	3.	Podział zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej	2629
3.2.6.	Strategia kokonu	2581	4.	Kwasica nieoddechowa	2629
3.3.	Szczepienie osób z zaburzeniami krzepnięcia	2581	5.	Kwasica oddechowa	2630
3.4.	Szczepienia a stosowanie leków przeciwdrobnoustrojowych	2582	6.	Zasadowica nieoddechowa	2631
			7.	Zasadowica oddechowa	2631
O.	Profilaktyka zakażeń personelu medycznego		H.	Dożylne leczenie płynami	2632
	<i>Weronika Rymer, Agnieszka Wroczyńska</i>	2583		<i>Mikołaj Janowski, Roman Jaeschke</i>	2632
1.	Środki indywidualnej ochrony personelu medycznego	2583	XIII	Zatrucia	
2.	Rodzaje metod izolacji i inne metody profilaktyki zakażeń w placówkach medycznych	2589	A.	Ogólne zasady postępowania w ostrych zatruciach	
				<i>Dorota Klimaszek, Zbigniew Kolański, Janusz Szajewski</i>	2641
XII	Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej		1.	Ocena stanu chorego	2641
			2.	Rozpoznanie zatrucia	2641
A.	Fizjologia <i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2593	3.	Dekontaminacja	2643
			4.	Metody przyspieszonej eliminacji wchłoniętych trucizn	2644
B.	Zaburzenia gospodarki wodnej		5.	Odrutki	2644
	<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2596	6.	Słownik wybranych pojęć	2644
1.	Stany odwodnienia	2596	B.	Wybrane zespoły kliniczne w ostrych zatruciach	
1.1.	Odwodnienie izotoniczne	2596		<i>Dorota Klimaszek</i>	2645
1.2.	Odwodnienie hipertoniczne	2596	1.	Ostry zespół cholinergiczny	2645
1.3.	Odwodnienie hipotoniczne	2597	2.	Ostry zespół antycholinergiczny	2646
2.	Stany przewodnienia	2597	3.	Hipotermia	2647
2.1.	Przewodnienie izotoniczne	2597	4.	Hipertermia	2648
2.2.	Przewodnienie hipertoniczne	2599	5.	Zespół sympatykomimetyczny	2649
2.3.	Przewodnienie hipotoniczne (zatrucie wodne)	2599	6.	Zespół serotoninowy (serotoninergiczny)	2650
C.	Zaburzenia gospodarki sodowej	2600	C.	Zatrucia substancjami chemicznymi	
	<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2600		<i>Dorota Klimaszek, Zbigniew Kolański, Karol Świeca</i>	2652
1.	Hiponatremia	2600	1.	Alkohole	2652
	<i>Edward Franek, Robert Drabczyk, Franciszek Kokot</i>	2600	1.1.	Alkohol etylowy	2652
2.	Hipernatremia	2607	1.2.	Alkohol izopropylowy i propylowy	2655
	<i>Edward Franek, Franciszek Kokot</i>	2607	1.3.	Alkohole wyższe (amylowy, butylowy, etyloheksalowy, alkohole fuzlowe)	2655
			1.4.	Alkohol metylowy	2655

1.5.	Glikol etylenowy.....	2656
2.	Amoniak i wodorotlenek amonowy.....	@ae7
3.	Azotany i azotyny nieorganiczne.....	@bsv
4.	Chlor.....	@afa
5.	Cyjanki i cyjanowodór.....	@a7o
6.	Herbicydy.....	@cmw
6.1.	Parakwat.....	@afb
6.2.	Dikwat.....	@bsw
6.3.	Glifosat.....	@bsx
6.4.	Chlorofenoksykwasy.....	@alc
6.5.	Pochodne mocznika.....	@bsy
7.	Insektycydy.....	@bsz
7.1.	Insektycydy chlorowcopochodne.....	@afd
7.2.	Insektycydy fosforoorganiczne.....	@bs2
7.3.	Insektycydy karbaminianowe.....	@buq
8.	Kwasy i zasady żrące.....	@bvr
8.1.	Kwasy żrące.....	@afe
8.2.	Zasady żrące.....	@a7p
9.	Ołów.....	@aff
10.	Rozpuszczalniki organiczne.....	@a7q
10.1.	Aceton.....	@a7t
10.2.	Dioksan.....	@afg
10.3.	Toluen.....	@afh
10.4.	Trichloroetylen.....	@a7s
11.	Rtęć.....	@a7t
11.1.	Związki nieorganiczne rtęci.....	@a7u
11.2.	Związki organiczne rtęci.....	@avi
12.	Siarkowodór.....	@ali
13.	Tlenek węgla.....	2657

D. Zatrucia substancjami pochodzenia biologicznego

Zbigniew Kolański, Dorota Klimaszek

Janusz Szajkowski

1.	Grzyby.....	@bbl
1.1.	Muchomor sromotnikowy (<i>Amanita phalloides</i>).....	@cjl
1.2.	Zasłonak rudý (<i>Cortinarius orellanus</i>).....	@bvs
1.3.	Piesterzenica kasztanowata (<i>Gyromitra esculenta</i>).....	@bvt
2.	Rośliny wyższe.....	@bvu
2.1.	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>).....	@afk
2.2.	Naparsznica (<i>Digitalis</i>).....	@bvv
2.3.	Rośliny zawierające alkaloidy tropanowe.....	@ckt
3.	Jad żmii zygzakowatej.....	@bbg

E. Zatrucia lekami i substancjami psychoaktywnymi

Dorota Klimaszek, Zbigniew Kolański

Karina Sommerfeld-Klatta, Karol Świeca

1.	Leki uspokajające, nasenne i przeciwlękowe.....	@bbh
1.1.	Barbiturany.....	@bbl
1.2.	Benzodiazepiny.....	@bbl
1.3.	Zespół abstynencyjny z odstawienia leków nasennych lub leków uspokajających.....	@cnv
2.	Opioidy.....	@bbk
2.1.	Morfina.....	@afm
2.2.	Heroina.....	@a3z
2.3.	Kodeina i dekskrometorfan.....	@chf
2.4.	Tramadol.....	@chg
2.5.	Metadon.....	@chl
2.6.	Ostry zespół odstawienia opioidów.....	@chi
3.	Substancje psychoaktywne.....	@a32
3.1.	Amfetaminy.....	@ato

3.2.	Fencyklidyna i ketamina.....	@a33
3.3.	Kokaina.....	@a34
3.4.	LSD.....	@afn
3.5.	Kannabinoidy naturalne.....	@a35
3.6.	Dopalacze.....	@cal
4.	Trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne.....	@bvw
5.	Sole litu.....	@b4c
6.	Paracetamol.....	@bbl
7.	Kwas acetylosalicylowy.....	@a76
8.	Wybrane leki stosowane w chorobach układu krążenia.....	@ccl
8.1.	Blokery kanału wapniowego.....	@ifo
8.2.	β-blokery.....	@a77
8.3.	Digoksyna.....	@c15
8.4.	Pochodne kumaryny.....	@baa
9.	Pochodne metyloksantyn.....	@bab
10.	Sole żelaza.....	@bac

xiv

Medycyna podróży

A. Ogólne zasady przygotowania pacjenta do podróży zagranicznej do tropiku i regionów o złych warunkach sanitarnych

1.	Ocena ryzyka zdrowotnego w podróży Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer.....	2661
1.1.	Podróże zagraniczne podczas pandemii COVID-19.....	2661
2.	Porada medyczna przed wyjazdem zagranicznym Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer.....	2662
3.	Zasady aklimatyzacji do odmiennych warunków środowiskowych w podróży Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer, Robert K. Szymczak.....	2663
3.1.	Aklimatyzacja do klimatu tropikalnego.....	2663
3.2.	Aklimatyzacja do wysokości n.p.m.....	2663
4.	Podróże lotnicze Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer.....	2664
5.	Przekraczanie wielu stref czasowych w podróży Tomasz Chodnik.....	2665

B. Zapobieganie chorobom zakaźnym w podróży

	Agnieszka Wroczyńska, Anna Kuna, Weronika Rymer.....	2666
1.	Szczepienia ochronne przed podróżą zagraniczną.....	2666
2.	Profilaktyka malarii.....	2667
2.1.	Chemioprofilaktyka malarii.....	2667
3.	Zasady nieswoistej profilaktyki chorób infekcyjnych w podróży.....	2669
3.1.	Zapobieganie chorobom przenoszonym przez owady i pajęczaki.....	2669
3.2.	Zapobieganie zakażeniom pokarmowym.....	2670
3.3.	Inne zasady nieswoistej profilaktyki chorób zakaźnych.....	2671
4.	Szczepienia obowiązkowe i zalecane, zapobieganie malarii oraz inne zasady profilaktyki w podróży do poszczególnych krajów.....	2672

C. Ostra choroba wysokościowa

Robert K. Szymczak, Agnieszka Wroczyńska, Zdzisław Jan Rył..... @c14

D. Choroba dekompresyjna

Jacek Kot..... @btv

xv

Opieka paliatywna

A. Opieka paliatywna w chorobach nowotworowych

1.	Współczesne podejście do opieki paliatywnej Piotr Z. Sobarski, Ewa Jassem, Małgorzata Krajnik.....	2675
----	---	------

2.	Opieka paliatywna w chorobach układu krążenia <i>Piotr Z. Sobaniński, Przemysław Leszek, Tomasz Grodzicki, Grzegorz Opolski</i>	2676
3.	Opieka paliatywna w chorobach układu oddechowego <i>Ewa Jassem, Małgorzata Krajnik, Alicja Stemińska</i>	2678

B. Postępowanie w wybranych objawach chorobowych..... 2679

1.	Ból u chorego na nowotwór <i>Piotr Z. Sobaniński, Małgorzata Krajnik</i>	2679
2.	Duszność <i>Piotr Z. Sobaniński, Małgorzata Krajnik</i>	2696
3.	Kaszel <i>Małgorzata Krajnik, Ewa Jassem</i>	2701
4.	Czkawka <i>Wojciech Leppert, Jacek Łuczak</i>	2702
5.	Nudności i wymioty <i>Wojciech Leppert, Jacek Łuczak</i>	2703
6.	Zaparcie i biegunka <i>Wojciech Leppert, Jacek Łuczak</i>	2705
6.1.	Zaparcie.....	2705
6.2.	Biegunka.....	2707
7.	Świąd <i>Małgorzata Krajnik, Jacek Szepletowski</i>	2707
8.	Odleżyny <i>Maciej Sopata, Elżbieta Tomaszewska</i>	2711
9.	Jadłowstręt, wyniszczenie i zęczenie nowotworowe <i>Iwona Zaporowska-Stachowiak, Lidia Gorzeliska</i>	2715
9.1.	Jadłowstręt i wyniszczenie nowotworowe.....	2715
9.2.	Zęczenie nowotworowe.....	2717
10.	Sedacja w opiece paliatywnej <i>Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Iwona Zaporowska-Stachowiak, Leszek Pawłowski</i>	2719

C.	Opieka w okresie umierania.....	2719
1.	Przygotowanie ciężko chorego do umierania i śmierci Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Marzena Krzywdą.....	2719
2.	Opieka nad osobą umierającą Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, Maciej Kluziak.....	2720

XVI Zaburzenia odżywiania

A.	Neuroendokrynną kontrola głodu i sytości <i>Bogusława Baranowska</i>	2725
B.	Ocena stanu odżywienia <i>Stanisław Kłęk</i>	2725
C.	Niedożywienie <i>Stanisław Kłęk, Marek Pertkiewicz</i>	2727
D.	Leczenie żywieniowe <i>Stanisław Kłęk, Marek Pertkiewicz</i>	2729
E.	Zaburzenia zachowania związane z odżywianiem <i>Bogusława Baranowska</i>	2731
1.	Jadłowstręt psychiczny.....	2731
2.	Zarłoczność psychiczna (bulimia).....	2732
F.	Otyłość <i>Magdalena Olszanecka-Glinianowicz, Lucyna Ostrowska, Ewa Płackiewicz-Jankowska</i>	2735

XVII Podstawy EBM

A.	Wprowadzenie <i>Piotr Gajewski, Roman Jaeschke</i>	2737
B.	Pytania kliniczne <i>Jan Brożek, Piotr Gajewski, Wiktoria Leśniak, Roman Jaeschke, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bala</i>	2737
1.	Formułowanie pytania klinicznego.....	2737
2.	Składowe pytania klinicznego.....	2737
2.1.	Pacjenci (populacja).....	2737
2.2.	Intervencja.....	2737
2.2.1.	Precyzja opisu interwencji.....	2737
2.2.2.	Dobór interwencji w grupie kontrolnej.....	2737
2.2.3.	Intervencje dodatkowe.....	2737
2.2.4.	Efekt grupowy leków.....	2737

2.3.	Punkty końcowe.....	2737
2.3.1.	Objektywne i subiektywne punkty końcowe.....	2737
2.3.2.	Klinicznie istotne i zastępcze punkty końcowe.....	2737
2.3.3.	Złożone punkty końcowe.....	2737
2.3.4.	Jakość życia związana ze zdrowiem.....	2737

C. Ocena informacji o metodzie leczniczej, rokowaniu lub szkodliwości

<i>Wiktoria Leśniak, Jan Brożek, Roman Jaeschke, Piotr Gajewski, Małgorzata Bala, Jacek Mrukowicz</i>		2737
1.	Rodzaje i metody badań klinicznych.....	2737
1.1.	Badania eksperymentalne.....	2737
1.1.1.	Ocena wiarygodności badania z randomizacją.....	2737
1.2.	Badania obserwacyjne.....	2737
1.2.1.	Ocena wiarygodności badań obserwacyjnych.....	2737
2.	Miary efektu.....	2737
2.1.	Rodzaje zmiennych.....	2737
2.2.	Pojęcia.....	2737
3.	Interpretacja wyników.....	2737
3.1.	Istotność statystyczna i kliniczna oraz precyzja oszacowania efektu.....	2737
3.2.	Analiza w podgrupach.....	2737
3.3.	Możliwości wykorzystania wyników badania klinicznego w opiece nad konkretnym pacjentem.....	2737

D. Ocena informacji o metodzie diagnostycznej

<i>Jan Brożek, Roman Jaeschke, Wiktoria Leśniak, Piotr Gajewski, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bala</i>		2737
1.	Proces diagnostyczny.....	2737
2.	Ocena przydatności testu.....	2737
2.1.	Ocena wiarygodności informacji na temat testu.....	2737
2.2.	Parametry określające trafność testu.....	2737
2.3.	Którym parametrem trafności diagnostycznej testu należy się kierować.....	2737
3.	Kliniczne wykorzystanie znajomości charakterystyki testu diagnostycznego.....	2737

E. Przegląd systematyczny i metaanaliza

<i>Wiktoria Leśniak, Małgorzata Bala, Jacek Mrukowicz, Jan Brożek, Roman Jaeschke, Piotr Gajewski</i>		2737
1.	Kryteria wiarygodności.....	2737
2.	Metaanaliza.....	2737

F. Wytyczne praktyki klinicznej *Roman Jaeschke, Jan Brożek, Piotr Gajewski, Jacek Mrukowicz, Małgorzata Bala, Wiktoria Leśniak*.....

1.	Etapy tworzenia wytycznych.....	2737
2.	Ocena jakości wytycznych.....	2737
3.	Jak korzystać z wytycznych.....	2737
4.	Wdrażanie wytycznych do praktyki.....	2737

Indeks

I-1